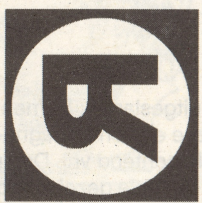

Ravage

ACTIEBLAD

268 ★ 2 okt. 1998 ★ fl. 4,-

Nigeriaanse vluchtelinge vermoord ★ Voormalig CP'er verdiept zich in radicaal-links ★ Krakers ontdekken het platteland ★ Britse rave-cultuur niets nieuws ★ Divers actie nieuws

Ravage is een onafhankelijk actieblad dat tweewekelijks verschijnt. Het blad richt zich op progressieve mensen en groepen, met name niet partijgebonden actie- en pressiegroepen. Informatie die relevant is voor deze groepen, komt weinig aan bod in de reguliere media. Het gaat hierbij om informatie en discussie op het gebied van velerlei maatschappelijke thema's. Verder in Ravage een gevarieerde agenda, culturele activiteiten, jouw mening...

De vouwbeweging

Er zijn vele wegen die leiden naar Rome maar er leidt er maar één naar de colofon van *Ravage*. Het ding moet vol, dat vunzige grijze verguisde kolommetje, keurig weggedrukt aan de zijlijn van het grote gebeuren. Zodra je deze letters in de juiste volgorde leest, betekent dat dat je de adreswikkel van het blad hebt gehaald en het blad open hebt gevouwen. Die ellendige lelijke vouwen zijn noodzakelijk, helaas. We kunnen nu eenmaal niet bij de postbode aankomen met het verhaal dat ze het blad ongevouwen moeten bezorgen. Zou wel kunnen, maar kost een beetje veel. Daarom zitten we hier tweewekelijks op de donderdag = vouwdag vrolijk en knarsetandend die vouwen te vouwen. Zelfs de hoofdvouw, waardoor je de bladzijden om kunt slaan, wordt tegenwoordig handmatig gevouwen. Om geld te besparen. Denk nou niet dat dat saai is, want met iedere aangebrachte vouw krijg je een scherpere kijk op de samenleving. Oja, je raakt er ook nog vouwvriendelijk van. De vier afzonderlijke katernen worden eveneens in elkaar gevouwen. Je zou er een vouwhoofd van krijgen. Kom eens kijken op zo'n donderdag. Dan vouwen we ook nog eens een bijlage in, zoals *Dusnieuws* nu. Krijgen we mooi hulpvouwers op bezoek, vandaar al die bijlagen. Na afloop waggelen we dan zigzaggend naar huis, uitziend naar ons vouwbed. Als er ooit een vouwbeweging verrijst, zijn wij van de partij. Reken maar van yes.

DE VOLGENDE RAVAGE verschijnt vrijdag 16 oktober 1998.
DEADLINE ARTIKELEN vrijdag 9 oktober 1998.
DEADLINE NIEUWS, AGENDAPUNTEN, INGEZONDEN BRIEVEN maandag 12 oktober 1998.
POSTADRES Van Ostadestraat 233n, 1073 TN Amsterdam.
TEL 020 - 6761773 **FAX** 020 - 6730595.
E-MAIL ravage@antenna.nl **INTERNET** www.antenna.nl/ravage

ABONNEMENTEN Gaan in m.i.v. het eerstvolgende nummer en lopen automatisch door als zij niet minstens dertig dagen voor het verstrijken van de abonnementstermijn schriftelijk zijn opgezegd.
PROEFABONNEMENT Drie nummers voor f 7.50. Maak dit bedrag over op ons gironummer o.v.v. Proefabo.
PERIODE ABONNEMENT Zie bon onderaan deze pagina. Voor België en andere Europese landen kost een periodeabo f 35 (700 Fr).
JAAR ABONNEMENT Zie bon onderaan deze pagina. Voor België en andere Europese landen kost een jaarabo f 100 (2000 Fr).
POSTGIRO 5859751 t.n.v. Ostadeblade te A'dam.
ADVERTENTIES Zijn goedkoop! Bel 020-6761773 voor nadere info.
ISSN 1384-6302

REDACTIE Freek Kallenberg, Alex van Veen, Marc Hurkmans, Rob Tuin.
MEDEWERKERS Teveel om op te noemen.
FOTOGRAFIE Norb, Hans, Thomas Schlijper, Sandra de la Combé, Jan Kees Helms.
ILLUSTRATIES Joost, Wim Stevenhagen.
VORMGEVER Gerlo tv
DRUKKERIJ Raddraaier, A'dam.

RAVAGE VERKOOPPUNTEN

AMSTERDAM: Athenaeum, Spui - Fort v. Sjakoo, Jodenbreestr 24 - Molli, V. Ostadestr 55 - Spruitjes Paleisstraat **ARNHEM:** Vagebond, Wielakkerstr 20 **BREDA:** Vipa, Sophiastr 17 **DEN HAAG:** Roode Hond, Buitenom 215a **DEVENTER:** Wereldwinkel, Kleine Poot 6 **EINDHOVEN:** Vredeswinkel, Grote Berg 41 **GRONINGEN:** Wereldwinkel, Gelkingestr 30 **HAARLEM:** Release, Gasthuisvest 47-a **LEIDEN:** Eurodusnie, Boerhaavelaan 345 **LOCHEM:** Wereldwinkel, Smeestr 2 **NIJMEGEN:** Assata, 2e Walstr 21 **ROTTERDAM:** Black Widow, Nw Binnenweg 13 - Dodorama, Rochussenstr 169 - Galerie Slaphanger, Rozener Manstr. 67 **TILBURG:** Livius, Nieuwlandstr 56 - De Marggraff, Vughterstr 224 **UTRECHT:** Rooie Rat, Oude Gracht 65 - Schism, Ganzenmarkt 26 (wo. & za. middag) **WAGENINGEN:** Uitbuyt, Kapelstr 13.

ZALM in de Maas

DEEL 1

Met gepaste trots presenteert Ravage vanaf dit nummer het zeep-feuilleton Zalm in de Maas. Het is het debuut van de gezusters Zwartjes, waarin in een eigentijdse variant van de historische schelmenroman de lotgevallen van een woongroep ergens in Nederland worden beschreven. Een woongroep die afglijdt naar... ja, daarover de komende nummers meer.

De voormalige naaiacademie Houtvesterskade 33 was een schoolvoorbeeld van een ingedutte woongroep. Vijftien jaar eerder als wild kraakpand begonnen, maar al na een paar jaar gelegaliseerd. Van de oorspronkelijke bewoners was alleen Charlie nog over; een laconieke dertiger die altijd in dezelfde schipperstrui rondliep en wat onduidelijke baantjes en hobby's had zoals het verzamelen van tijdschriften en het opnemen van obscure radio-programma's uit verre landen.
Ooit hadden er een stuk of tien mensen gewoond, maar bij de legalisering hadden ze de benedenverdieping op moeten geven. In de ruimte waar jaren geleden feesten met snerpende bandjes woedden, zat nu een tapijthandel. Sommige kamers waren bij de verbouwing ook riant vergroot en nu woonden er nog maar vijf mensen.
Eigenlijk was het meer een soort studentenhuis. De nieuwe bewoners - via via vriendjes van mensen die er ooit zelf hadden gewoond, en daar weer een nicht van - hadden meer te schaften met tempobeurs en uitzendbureau dan met stenen smijten of archieven van militaire bedrijven op straat gooien.
De affiches in de keuken gingen ook niet meer over anarchistische tentenkampen of solidariteit-met-een-bevrijdingsbeweging. Het waren mooie plaatjes uit het reisbureau of kunstzinnige aankondigingen van toneelstukken. Op het prikbord hingen alleen nog flyers voor houseparty's, de bestellijst van de pizzakoerier en een folder met openingstijden van de cd-uitleen. Veel meer dan samen eten - en dat niet eens elke avond - hadden de woongroepleden niet gemeenschappelijk.
Tot er op een avond iets vreemds gebeurde. Het kwam allemaal omdat iemand na het avondeten begon voor te lezen uit een stuk in de krant van die avond. Sjanet nog wel, die tamelijk nuffige studente econometrie die niet terugschrok voor pumps en kokerrokken en altijd zo lekker de neus kon optrekken als iemand het over een aanstaande demonstratie had. Ze kluste bij als grondstewardess op Schiphol.
Ze hadden met een voor hun doen vrij grote groep aan het avondeten gezeten omdat sommige bewoners vriend(innet)jes mee te eten hadden gehad. Het avondblad had eens in de week een pagina ingeruimd voor een 'dagboek' door een bekende Nederlander. Dit keer was de eer aan de minister van financiën, Gerrit Zalm ("1952, Enkhuizen"). "Wat is die kerel jong!", schreeuwde Charlie, die zichzelf stiekem een oude lul voelde worden.
Eerst hadden de voorgelezen passages vooral gelach opgewekt. Maar langzaam sloeg de stemming om in een merkwaardige opgelatenheid. Voor het eerst sinds mensenheugenis ging de groep na het eten en afwassen niet uiteen. Geconcentreerd hoorden ze - uit de mond van Sjanet - Zalm zijn dagelijkse beslommeringen beschrijven. Bij de volgende passage brak de hel los:

(Zalm): "ZONDAG: Heerlijk uitgeslapen. Samen lekker op het balkon met uitzicht op zee een champagne-ontbijt genoten. We hebben de hele ochtend vrij. Dan neemt Solbes, mijn Spaanse collega, het hele gezelschap mee voor een bezoek aan enkele historische gebouwen in het centrum van Valencia (...)"

"Schiet 'm in z'n knieën!", riep Ralf, een oude vriend van Charlie die ook meegegeten had nadat ze samen aan hun motorfiets gesleuteld hadden. Ralf was oorspronkelijk Duitser, maar was in de hoogtijdagen van de kraakbeweging in Amsterdam blijven hangen. Samen met Charlie was hij eens op vakantie naar Noord-Ierland geweest. Sindsdien was de knieschot-uitroep blijven hangen en die leidde altijd tot hilariteit.
Het groepje om de tafel was een integraal onderdeel van de armoedestatistieken waar kerkelijke organisaties wel eens mee zwaaien. Sommige van de studenten zouden het op den duur misschien nog wel schoppen tot de betere kaste, maar de praktijk was voorlopig in ieder geval die van de zeer smalle beurzen. Van die mensen die gewend zijn dat ze bij de geldautomaat alleen een briefje met opschrift 'saldotekort' trekken, hun boeken bij 'de Slegte' halen en zich niet te min voelen om af en toe een paar schoenen bij de vuilniszakken op straat aan te passen. Pijlers van de informele ruil-economie, die er niet eens over denken om een net uitgekomen cd te kopen, maar via een onnavolgbaar systeem van cassettebandjes uitwisselen en overtapen toch altijd beschikken over de nieuwste uitgaven.
Niemand leek er echt mee te zitten, met het gebrek aan geld. Het was al zo lang normaal, en iedereen die je kende zat er ongeveer even breed bij. Iedereen had voortdurend bijbaantjes, maar de meesten gaven ze onmiddellijk weer op als de achterstallige rekeningen betaald waren. Sommigen pakten het structureler aan en werkten juist voortdurend, waarbij ze zich uitgaven permitteerden die de rest niet begreep, zoals wintersportvakanties, dure drugs of cursussen fotografie.
Maar Zalm's vrolijke relaas deed blijkbaar iets breken in de gemeenschappelijke grondhouding. De groep om de tafel leek ineens bevangen door een collectieve brainwave, een soort mengeling van woede en verbazing. Toen het stuk uitvoorgelezen was, wat nogal wat tijd nam vanwege de voortdurende onderbrekingen, bleef iedereen dus zitten en barstte er een gesprek los.

De gezusters Zwartjes

lees snel verder in het volgende nummer

HET AFSCHEIDSKUSSEN VAN STEENOKKERZEEL

Belgen massaal de straat op tegen asielbeleid

Het Belgische asielbeleid wordt steeds repressiever, terwijl opposanten nauwelijks serieus worden genomen. De dood van een Nigeriaanse vluchtelinge, als gevolg van een gedwongen uitzetting, heeft dan ook tot grootschalige protestacties geleid. Inmiddels is verantwoordelijk minister Tobback gesneuveld en staat het omstreden gesloten opvangcentrum in Steenokkerzeel er verlaten bij.

Het is dinsdagavond 22 september, een uur of acht. Een honderdtal mensen houdt een stille wake voor de ingang van het Saint-Luc ziekenhuis in Brussel. Op dat moment vechten artsen voor het leven van de 20-jarige Nigeriaanse Sémira Adamu, die in coma ligt. De vrouw is enige uren eerder opgenomen nadat ze op gewelddadige wijze door rijkswachters gedwongen werd plaats te nemen op een stoel in een lijnvliegtuig van Sabena. De eindbestemming was Lomé, maar uiteindelijk werd het de dood.

Rond negen uur overlijdt Sémira aan een hersenbloeding, die gevolgd werd door een hartstilstand. Het tragische nieuws veroorzaakt onder de sympathisanten buiten het ziekenhuis een mengeling van verslagenheid en verontwaardiging die snel omslaat in woede. Op initiatief van mensen die behoren tot het Collectief tegen Uitwijzing wordt er een begin gemaakt aan een protestkaravaan in de richting van de bron van alle ellende: het verdoemde gesloten asielcentrum 127Bis in Steenokkerzeel.

Rond de 150 personen arriveren even later met wagens bij het gesloten centrum. Een deel van de demonstranten breekt door de afzettingshekken, waardoor men tot aan de muren van het gebouw kan komen. Op dat moment krijgen ook de gevangen zittende asielzoekers door wat er met Sémira, tot voor kort een mede-gevangene, gebeurd is. Het een en ander resulteert in hartverscheurende taferelen, zowel binnen als buiten de gesloten inrichting.

Mislukte uitzettingen

Sémira Adamu zat reeds zes maanden opgesloten in centrum 127Bis in Steenokkerzeel. Het centrum ligt op steenworpafstand van de luchthaven Zaventem. De gevangen zittende uitgeprocedeerde vluchtelingen in 127Bis, gemiddeld zestig in aantal, worden veelal met het vliegtuig het land uitgezet. Sémira was tot op de dag dat ze vermoord werd reeds vijf maal op het vliegtuig gezet. Doordat zij zich herhaaldelijk op luidruchtige wijze verzette, onder meer in het toestel zelf, werd de repatriëring effectief onderbroken.

Leden van het Collectief tegen Uitwijzing bekommerden zich om haar lot. Het Collectief werd zes maanden geleden opgericht. De concrete aanleiding was het feit dat de vliegmaatschappij Sabena vanuit Frankrijk uitgeprocedeerde asielzoekers ging deporteren. Air France had dat eerder geweigerd. Leden van het Collectief, onder meer advocaten, kunstenaars en anarchisten, zijn vrijwel dagelijks op de luchthaven Zaventem aanwezig om de gedeporteerden de helpende hand te bieden. Ze leggen hen uit wat ze kunnen doen om te verhinderen dat het vliegtuig vertrekt.

Een week voor haar dood zond het Vlaamse tv-programma *Ter Zake* een telefonisch vraaggesprek met Sémira uit, waarin ze verhaalt over haar meest recente uitzetting die op 21 juli plaatsvond.

Sémira: ,,De rijkswachters kwamen heel vroeg naar Steenokkerzeel. Ze gaven me twintig minuten om aan te kleden, ik moest terug naar m'n land. Ik moest snel m'n spullen bij elkaar zoeken. Doordat ze me opjoegen vergat ik een hoop. Op het vliegveld bonden ze me aan handen en voeten en brachten me naar een geïsoleerde cel. Ik bleef opgesloten van zeven uur tot half elf.''

Vervolgens hebben ze haar naar het vliegtuig gebracht.

Sémira: ,,Zodra het vliegtuig wilde vertrekken, kreeg ik slaag en begon ik te schreeuwen. Ze waren met z'n achten; beveiligingspersoneel van Sabena en rijkswachters. Ze duwden me op de grond, één van hen duwde een kussen op m'n mond. Hij stampte op mij, terwijl een ander op mijn lichaam drukte zodat ik niet meer kon schreeuwen. De passagiers protesteerden; het kwam in het vliegtuig zelfs tot een gevecht tussen passagiers en de veiligheidsmensen. Dus moest ik weer naar buiten, terug naar Steenokkerzeel.''

Betogers dragen 'Rijkswachtkussentjes" mee in de straten van Brussel, 23 september 1998

Steven Allcock was Sémira's advocaat. ,,De dag voor haar dood belde ze me op vanuit Steenokkerzeel. Ze was in paniek omdat ze vreesde snel uitgezet te worden. Ze herinnerde mij eraan dat men haar na de vorige mislukte uitzetting had gezegd dat alle denkbare middelen zouden worden gebruikt om haar dit keer wel terug te krijgen naar Zaïre.''

Het kussentje

Richtlijnen inzake de uitvoering van repatriëringen In België: '*Het aanwenden van een kussen, teneinde het schreeuwen en bijten tegen te gaan, wordt mits inachtneming van hiernavolgende voorzorgsmaatregelen toegelaten'. (...) 'Hoewel het risico op verstikking of bewustzijns verlies miniem is, dient de toestand van betrokkene bestendig geëvalueerd te worden. Het gebruik van een kussen dient, in ieder geval, met de nodige omzichtigheid te gebeuren. Zo zal de uitvoerder erop toezien dat de neus door het kussen bedekt wordt'.*

Sémira was in het vliegtuig begonnen te zingen. Dat tonen de videobeelden die van haar noodlottige uitzetting zijn gemaakt. Geboeid, half gezeten op een stoel, werd ze voorover gedrukt op de knieën van één van de twee rijkswachters, haar gezicht verborgen in een kussentje. Wel een kwartier lang. Ze moet gestikt zijn. Of ze daarbij ook werd geslagen moet het verdere onderzoek van het Brusselse parket uitwijzen. De autopsie op de vrouw en de videobeelden, die overigens van de rijkswachters werden gemaakt en niet van Sémira, moeten de cruciale minuten in het vliegtuig reconstrueren.

De piloot van het bewuste vliegtuig reageerde verbolgen. ,,Het is niet de eerste keer dat er een dode valt bij een gedwongen uitzetting. De internationale vereniging voor piloten wil niet langer dat er lijnvluchten worden gebruikt om zogenaamde 'verplichte passagiers' te vervoeren. Lijnvluchten zijn toch geen celwagens, het zijn geen bestelwagens van 't leger of de rijkswacht!''

Die avond braken demonstranten door de afrastering van centrum 127Bis heen en protesteerden luidruchtig voor de muren van de gevangenis. Het aftreden van Tobback, verantwoordelijk minister van Binnenlandse Zaken, werd gescandeerd. Vervolgens trokken de demonstranten op naar Leuven. Een deel verzamelde op de Grote Markt voor een manifestatie, de rest trok op naar de woning van Tobback. Rijkswachters konden ternauwernood voorkomen dat de actievoerders het huis bestormden. 'Sémira vermoord, Tobback aan de koord' werd er geschreeuwd. Ook het ontslag van Schewebach als hoofd van de dienst Vreemdelingenzaken werd geëist.

Protesten

Op woensdag namen de protestacties in alle hevigheid toe. In diverse steden kwamen mensen spontaan de straat op en verzamelden zich op centrale punten. Bij het gesloten centrum in Steenokkerzeel werd vanaf het moment dat het nieuws bekend werd dat Sémira was overleden permanent gewaakt.

Enkele tientallen actievoerders slaagden er 's middags in het ministerie van Binnenlandse Zaken in Brussel binnen te dringen en de eerste persconferentie van minister Tobback te verstoren. Daarop werd beslist de bijeenkomst plaats te laten vinden in de Senaat, elders in Brussel. Ondanks de versterkte veiligheidsmaatregelen slaagden enige tientallen actievoerders er toch in om ook dit gebouw binnen te dringen.

Minister van Binnenlandse Zaken Louis Tobback zag er tijdens de persconferentie geëmotioneerd en aangeslagen uit. "Ik heb slecht geslapen. Dit is de vreselijkste dag uit mijn politieke bestaan", zei de Leuvenaar stilletjes. Maar na enkele minuten kwam de echte Tobback weer boven. Steeds luider, zekerder en agressiever. Hij haalde - zonder het bij naam te noemen - uit naar het Collectief tegen Uitwijzing, dat volgens hem de afgewezen politieke vluchtelingen ophitst.

Met de statistieken in de hand gaf Tobback aan dat hij geen streng of onmenselijk asielbeleid voert. ,,Verleden jaar vonden er 4.245 repatriëringen en 2.692 terugdrijvingen plaats. In 295 gevallen diende dit te gebeuren onder begeleiding of met dwang. En slechts twee keer diende het kussentje te worden gebruikt. Dit jaar echter al twaalf keer.'' Tobback weet dit rechtstreeks aan sommige actiecomité's die de afgewezen asielzoekers in het oor fluisteren dat ze veel lawaai moeten maken om een kans te maken te kunnen blijven.

Tobback ging in op de eis van de betogers om de uitwijzingen op te schorten. ,,Ooit zal men echter opnieuw moeten beginnen. Anders moet België zijn grenzen helemaal openzetten. Maar ik denk daar geen meerderheid voor de vinden is in het parlement. Of verkiest u misschien het Amerikaans systeem waar kandidaat-immigranten bij lottrekking worden aangewezen. Dat vind ik pas mensonterend.''

Die avond verstoorde een groep jongeren een rechtstreekse uitzending van het programma *A Temoins* van de Vlaamstalige openbare omroep RTBF. De betogers drongen de tv-studio in Luik binnen en scandeerden leuzen tegen Tobback en diens asielbeleid.

Leeg Steenokkerzeel

De daarop volgende dagen werd het nieuws voornamelijk beheerst door het al dan niet aftreden van minister Tobback van de Socialistische Partij (SP). Onderwijl gingen de protesten onverminderd verder. Een demonstratie van het Collectief tegen Uitwijzing in Brussel groeide donderdagavond snel uit in een massabetoging. Een demonstrante droeg een rouwkrans met het opschrift 'Beschaamd in onze politici'.

Met goedkeuring van het ministerie van Binnenlandse Zaken en tot verbazing van de aanwezige demonstranten voor het hek heeft de directie van 127Bis in Steenokkerzeel vrijdagnamiddag 48 asielzoekers 'vrijgelaten'. Volgens het ministerie ging het om een "preventieve maatregel die problemen moest vermijden." Hiermee doelde men waarschijnlijk op de geplande demonstratie van zaterdag in Brussel, die oorspronkelijk 127Bis als eindpunt in de route had opgenomen. Ook waren verschillende asielzoekers sinds dinsdagavond in hongerstaking gegaan.

De 48 uitgeprocedeerde asielzoekers kregen bij hun vrijlating te horen dat ze België met eigen middelen onmiddellijk dienden te verlaten. De meesten werden ondergebracht bij vrienden en kennissen. Leden van het Collectief tegen Uitwijzing ontfermden zich over de rest. Toch kwam niet iedereen uit 127Bis op vrije voeten. 21 Mensen die nog in afwachting zijn van hun beroepsprocedure werden overgebracht naar de vluchtelingengevangenis 'De Refuge' in Brugge.

Op zaterdag vond er een rouwdienst plaats in Brussel. Ruim vijfduizend mensen waren op de been gekomen om Sémira, uitgegroeid tot nationaal symbool tegen het onmenselijke asielbeleid, voor de laatste maal de eer te bewijzen. Ook deze rouwstoet werd door velen aangegrepen om het aftreden van Tobback te eisen. Die avond ging de minister definitief door de knien. Een deel van de demonstranten besloot na afloop van de herdenkingsbijeenkomst per trein naar Brugge af te reizen, waar de gevangen zittende asielzoekers in De Refuge hartstochtelijk werden toegejuicht.

Alex

Gevlucht voor gedwongen huwelijk

SÉMIRA ADAMU was op de vlucht voor een gearrangeerd huwelijk met een veel oudere man. Sémira werd op 15 april 1978 geboren in Kaduna State in de Afrikaanse staat Nigeria, niet zo ver van de hoofdstad Lagos. Afgaand op wat ze aan haar advocaat heeft verteld, overleed haar moeder eind jaren zeventig waarna haar vader hertrouwde. Toen die vorig jaar ook stierf begonnen de problemen. De verhouding van Sémira met haar stiefmoeder was ronduit slecht. De stiefmoeder sloeg haar herhaaldelijk en dwong haar te trouwen met een 65-jarige man die al drie vrouwen had. De datum van dat huwelijk was vastgelegd op 4 december 1997.

In april vorig jaar ontsnapte Sémira naar de hoofdstad Lagos, waar ze mocht onderduiken bij een vriend. Maar die 65-jarige man, met wie ze moest trouwen was een machtig zakenman die overal zijn pionnen had zitten. Onder dwang is Sémira naar Kaduna State teruggevoerd waar ze zwaar werd gestraft voor haar vluchtpoging. Tijdens haar veertig dagen durende afzondering vóór het huwelijk, een Nigeriaans gebruik, ging ze er een tweede keer vandoor.

Via Lagos kwam Sémira in Lomé terecht, de hoofdstad van Togo. De vrouw, die uit een, naar plaatselijke normen, vrij gegoed milieu kwam, kocht een Portugees paspoort en regelde een vlucht naar Berlijn. Maar bij een tussenlanding in Zaventem is Sémira, die geen Portugees sprak, met haar Portugese paspoort tegen de lamp gelopen. Ze werd prompt naar het transitcentrum 127Bis in Steenokkerzeel gebracht waar ze na een interview op 26 maart van dit jaar een uitwijzingsbevel kreeg. Ze was immers niet op de vlucht vanwege politieke motieven en liep bij terugkeer geen persoonlijk gevaar.

FRUITARISME VERSUS VEGANISME?

Na de anarchistische Pinksterlanddagen in Appelscha leek het een aantal mensen van de dierenrechtenorganisatie Alle Dieren Vrij! een zinnig idee om de onderwerpen anarchisme, veganisme en dierenverdedigingsacties eens gedurende een weekend op de agenda te zetten en er over te discussiëren met anderen die daar ook serieus mee aan te slag willen. In de gekraakte school 'Concrete Jungle' in Rheden kwamen in het weekeinde van 12 en 13 september zo'n zestig mensen bijeen.

Binnen veel dierenactiegroepen is het opkomen voor dieren het onderwerp waar alles om draait, maar wordt er zelden vanuit een politieke visie actie gevoerd. Het inmiddels ter ziele gegane Peta Nederland meende bijvoorbeeld dat het dragen van anarchistische buttons bij hun acties niet gepast was. Politieke statements hadden volgens Peta niets met het het opkomen voor dieren te maken. Alle Dieren Vrij! meent echter dat het wel degelijk van belang is om vanuit een anarchistisch perspectief bezig te zijn met de vrijheid van dieren. Een andere dierenactiegroep, Animal Rights Activists uit Zwolle, werkt vanuit eenzelfde achtergrond.

Het eerste programmaonderdeel van het weekend bevatte dan ook een inleiding en een discussie over de linken tussen anarchisme, veganisme en dierenstrijd. Wat is het belang van het strijden tegen elke vorm van onderdrukking, en waarom is het ook belangrijk om naast het opkomen voor de vrijheid van dieren op te komen voor de vrijheid van bijvoorbeeld asielzoekers? Binnen actievoerend Nederland lijkt er een beweging gaande te zijn om zich ook meer met dierenstrijd bezig te gaan houden. Zo is het aantal politieke veganisten gelukkig allang niet meer op de vingers van een hand te tellen, terwijl deze activisten zich tegelijkertijd niet alleen willen bezighouden met acties voor dieren.

Binnen de straight-edge beweging lopen bosjes mensen rond die zich met dierenverdedigingsacties bezighouden: je bent straight-edger, dus dan ook veganist. Een grote groep discussieerde hierover op de zaterdagmiddag, terwijl de regen buiten maar bleef vallen. Ook ik vind tabak, drank, dope, paddo's en dergelijke onzinnige en overbodige zooi, maar bij straight-edge voel ik weinig aansluiting. Waarin zit dan het verschil? Is straight-edge toch te veel een clubcode en het houden van een zekere muzieksoort, een muzieksoort die overigens absoluut niet de mijne is?

Sommige mensen beschouwen fruitarisme als een radicale invulling van veganisme. Fruitariërs zijn er in drie 'soorten' - de ethische-, de ecologische- en de gezondheids-variant - en soms ook nog eens in drie uitvoeringen -enkel fruit etend, een mengvorm, waarin ook bepaalde groenten gegeten worden, of een allesrauw-etende veganist-, al is een mix van de drie uitvoeringen natuurlijk ook mogelijk.

Het essentiële verschil met andere veganisten is dat fruitariërs ook aan planten gevoel toekennen, of ze in ieder geval niet willen uitbuiten of gebruiken. Het 'planten-hebben-gevoel' is overigens ook een populair argument waarmee sommige niet-veganisten op de proppen komen om veganisten eens de oren te wassen hoe inconsequent ze wel niet zijn door wel planten te eten, waarmee ze menen te kunnen aantonen dat veganisten niet serieus genomen hoeven te worden. Fruitarisme is een idee dat serieus bekeken kan worden, maar de lezing deed me niet tot de conclusie komen dat planten gevoel hebben.

Zondag presenteerden zich de actiegroepen Alle Dieren Vrij!, Animal Rights Activists, Snoek en Baars (een anti-hengelgroep) en SAMA (Steunpunt Anti-McDonald's Akties). In een discussie over meer samenwerking vonden de meeste aanwezigen naast meer samenwerking het met name belangrijk om regionaal actief te zijn. De samenwerking zal in ieder geval tot uiting komen bij een actie op 4 oktober, niet geheel toevallig op werelddieren-dag (zie rubriek Lokkertjes). Zondagmiddag stond het thema "Vrijheid voor mens en dier" op het programma, de strekking daarvan mag duidelijk zijn: het strijden voor de vrijheid van mensen is net zo belangrijk als het strijden voor de vrijheid van dieren, en vice versa.

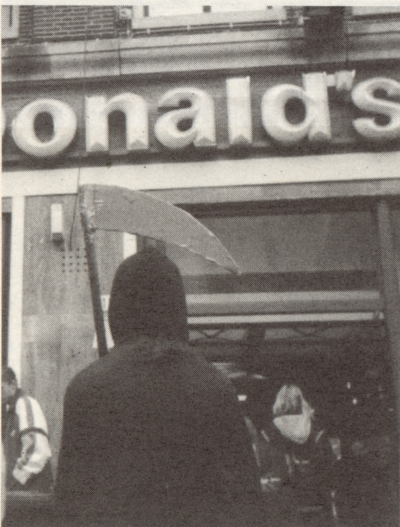
Het vega-weekend bevatte goede inhoudelijke discussies over diverse onderwerpen, veel video's, optredens van de free-jazz/anarcho-rapband Heel Bop en de eco-coreband Seminal, en mobiele vega-bio keuken Scheurbuik uit Rotterdam bleek het koken niet verleerd te zijn. Bovendien, en dat is niet eens zo vanzelfsprekend, was de sfeer gedurende het weekend perfect.

P'tje

Voor meer informatie: Alle Dieren Vrij!, postbus 85069, 3508 AB Utrecht. Readers kunnen nog besteld worden door 7,50 over te maken op giro 7859427.

HYPOCRIETE DIERENVRIENDEN

Zaterdag 19 september was het actiedag in Zwolle. De mensen van Animal Rights Activists (ARA) namen het initiatief om hun blijk van ongenoegen uit te spreken over de vogelmarkt die werd gehouden in de IJsselhallen. Na afloop van het ludieke protest werd de plaatselijke McDonald's nog even aangedaan.

De markt in Zwolle is de grootste vogelmarkt van Europa. Er waren dan ook zeer veel belangstellenden aanwezig die een 'leuk vogeltje' wilden kopen voor de gezelligheid en natuurlijk om naar te kijken tijdens het koffiedrinken. De bijeenkomst der 'vogelliefhebbers' (hoe kun je ze nou liefhebben en opsluiten tegelijk) werd in de war geschopt door een twaalftal, in zwarte lakens gehulde en geschminkte figuren.

Compleet met stokken, sikkels en een draagbaar met daarop een vogelkooi waarin een doodskist was geplaatst, passeerde de groep de eerste terreinwachters. In een stille 'dodenmars' togen ze naar de ingang van de IJsselhallen waar de weg werd geblokkeerd door iemand die blijkbaar autoritair bevoegd was. De actievoerders, die eruit zagen als een kruising tussen zwarte raven en Magere Hein, posteerden zich daarop vlakbij de ingang alwaar zij leuzen riepen. Bijgestaan door vogelgeluiden, die uit een meegebrachte radio te horen waren, gaf het geheel een lugubere aanblik.

Nogal wat handelaren hadden waarschijnlijk de recente ongeregeldheden bij de Paardenmarkt in Antwerpen gevolgd waar enkele activisten van Gaia in elkaar geslagen werden. Zinnen als 'mooi volk om kapot te schoppen' en 'allemaal de kop insloan' werden, in heus vogelhandelaars-dialect, naar de hoofden van de activisten geslingerd. Enkelen schreeuwden terug dat ze 'een baan moesten gaan zoeken', om de rollen maar eens om draaien.

Een man, met z'n dochtertje op zijn arm, wilde gaan slaan en werd nog net op tijd tegengehouden door een andere, verstandigere man. Na anderhalf uur opvallend op het terrein van de vogelmarkt te zijn geweest arriveerde de politie. De actievoerders van ARA hadden toen inmiddels hun standpunt voldoende duidelijk gemaakt, waarna de dodenmars zich weer in beweging zette.

Grimmige act tegen de vogeltjesmarkt in de IJselhal

Op het hoofdkwartier van ARA werd de 'surprisedemo' besproken die uiteraard plaatsvond bij het alom gehate McDonald's-filiaal. Eerder dit jaar waren er ook al acties geweest bij McDonald's in Zwolle. De politie had hier toen onvakkundig op gereageerd door de ARA-infostand, die in de stad stond vanwege Bevrijdingsdag, meteen te willen ontruimen.

Ook dit keer was de politie er als de kippen bij om de dierenactivisten duidelijk te maken dat ze hun protest moesten staken. Voor het uitdelen van anti-McDonald's pamfletten was nu eenmaal geen vergunning aangevraagd. Een voorbijganger mengde zich in het gesprek omdat hij zich afvroeg of hij dan ook strafbaar was omdat hij vrijwillig een folder had aangenomen. De agent stond met zijn bek vol tanden en de discussie verzandde. Hierna vertrok iedereen weer naar het ARA hoofkwartier om een warme maaltijd te consumeren na een geslaagde actiedag. *(Mark)*

TWEEDUIZEND DEELNEMERS AAN ACTIEWEEK TEGEN KERNENERGIE

In het kader van de Duitse parlementsverkiezingen vond tussen 13 en 20 september in de Twentse grensstreek de Euregionale actieweek 'Wann, wenn nicht jetzt!' plaats. Er werd gepleit voor het stoppen van de aanmaak en verspreiding van kernafval omdat op dit ogenblik nergens ter wereld een verwerkingsmethode of bergingsconcept bestaat dat voldoende garanties biedt voor de volgende generaties om de verdere productie en behandeling van kernafval te verantwoorden. In het Nederlandse deel van de regio kreeg de week nog een staartje in Zuidoost Drente.

Terwijl in de binnenstad van Lingen op 27 september ruim 150 mensen vredig demonstreerden tegen de kerncentrale en de splijtstofstaven fabriek van de stad, kwamen op deze eerste zondag van de actieweek vier fietsende deelnemers van de milieugroep Ahaus Overleg aan bij de kerncentrale Emsland II. Na een kleine zoektocht in het naaldbos bleek de splijtstofstaven fabriek Advanced Nuclear Fuel (ANF) zeer dichtbij. De 45 kilometer werden niet voor niets gefietst; eindelijk konden we de drie stralende objecten van Lingen met eigen ogen bekijken.

Maandagochtend vond, vanuit het 'Tussen Uranium- en Castortransporten' actiekamp te Gronau, een blokkade plaats voor de poorten van de uraniumfabriek Urenco Deutschland. Zo'n 50 personen hebben dit van 5.00 uur tot 11.00 uur volgehouden. Rond half elf voerden werknemers van Urenco een geregisseerde tegendemonstratie uit met fluitjes en petjes die door de bedrijfsleiding verstrekt werden.

Vrijdag werd per fiets de 30 kilometer tussen Urenco Gronau en Urenco Almelo overbrugt, in de 'Von Pforte tot poort' fietstocht. Hierbij werd ook een bezoekje gebracht aan het Nederlands Centrum voor Laser Research op het terrein van de Universiteit Twente. Hier wordt onderzocht hoe uranium kan worden verrijkt door toepassing van lasertechnieken. Bij Urenco Almelo was men zo arrogant zeven BNFL-vrachtwagens klaar te zetten voor het transport van de gereedstaande blauwe opleggers met witte tonnen uranium. Uit een interne memo bleek dat het personeel wel op de hoogte was van onze komst. Volgens één van de Britse chauffeurs draaide het transport nog dezelfde avond bij hotel Van der Valk Hengelo de Al op richting de Rotterdamse haven, om daar verscheept te worden naar Rusland. Ook dit protest verliep zonder incidenten.

Net als iedere derde zondag van de maand startte op 2O september om 12.30 uur vanaf het NS-station Enschede een fietstocht naar de kernafval opslag van Ahaus. Ruim duizend demonstranten werden verwelkomd met een optocht van zo'n vijftig tractoren. Tijdens één van de vele toespraken werd opgeroepen om de aanvoer van nucleair materiaal te stoppen door de uraniumkraan van Urenco Almelo en Gronau definitief dicht te draaien. De demonstranten liepen daarna vanuit de binnenstad langs de vier kilometer privé-rails naar het opslagterrein. Op de, door de plaatselijke actiegroep gepachte weide tegenover het depot vonden de erwtensoep en koffie gretig aftrek.

Woensdagavond 23 september was de laatste van de zeven kerninstallaties in de Euregio aan de beurt. De nucleaire wasserette ENS te Coevorden probeert haar vergunningen opnieuw te verkrijgen, die de Raad van State begin dit jaar op twee vormfouten heeft vernietigd. De nieuwe beschikking, opgesteld door de ministeries SZW, VROM, VWS in samenwerking met de ministeries VW en LNV, geeft toestemming voor het lozen van radioactieve deeltjes in de lucht en in het water. De ministeries laten het Amerikaanse vijfmans bedrijf al een halfjaar illegaal draaien. Een gedoogbeschikking hiervoor moet binnenkort nog verschijnen.

Voor het begin van de hoorzitting over de ontwerpbeschikking ontrolden leden van Greenpeace en Milieudefensie gezamenlijk een spandoek. Een logische keuze, omdat beide organisaties deelnemen aan het vorig jaar september gestarte Nederlands Euregionaal Nucleair Overleg (NENO). Aan de actieweek namen in totaal twee duizend van de twee miljoen inwoners van de Euregio deel.

Bart Meinen
Milieudefensie Kerngroep Hengelo

VREDESACTIVISTEN VRIJ, ACTIES GAAN DOOR

De vier vredesactivisten, waaronder Krista van Velzen, die op 29 september voor de Schotse rechtbank moesten verschijnen vanwege hun aandeel in de anti-kernwapenacties op de marinebasis in het Schotse Faslane, zijn weer op vrije voeten gesteld. De rechter achtte hen weliswaar schuldig, maar liet het bij een vermaning. Eerder op de dag werd de Britse Helen John nog veroordeeld tot een boete wegens het beschadigen van rijkseigendommen.

Dinsdag 29 september moest de Nederlandse vredesactiviste Krista van Velzen voor komen voor de politierechter in het Schotse stadje Helensburg. Zij diende zich te verantwoorden voor haar actie op 25 augustus, waarbij zij zich - door een gat te knippen in het hek - toegang had verschaft tot de Britse atoomduikboten-basis in Faslane, Schotland. Tegelijk met Krista verschenen ook twee Finse vrouwen, Katri Silvonen en Hanna Jarvinen en de Britse Helen John voor de rechter.
Krista, Hanna en Katri zijn aangesloten bij de internationale vredesorganisatie Voor Moeder Aarde, gevestigd in Gent. Zij voerden hun acties uit tezamen met leden van de Trident 2000-Ploegscharenbeweging (TP2000). De strikt geweldloze acties van de vredesactivisten richtten zich met name tegen de recente uitbreiding van het Britse nucleaire duikboten-arsenaal.
Krista heeft in augustus drie pogingen ondernomen om een Britse atoomduikboot uit te schakelen. Daarvoor drong zij tweemaal, in duikerspak gestoken, door de streng beveiligde militaire zônes heen en slaagde er in een atoomduikboot tot op enkele meters te naderen. Ook voor deze acties werd zij gearresteerd, maar binnen enkele uren weer op vrije voeten gesteld, zonder dat er een aanklacht tegen haar werd ingediend.
Na haar vierde poging om tot de duikboten-basis door te dringen werd zij gearresteerd en in voorlopige hechtenis genomen in de vrouwengevangenis HMP Cornton Vale in het Schotse Stirling. Tot voorarrest werd besloten nadat Krista weigerde het aanbod om op borgtocht te worden vrijgelaten te accepteren. Voorwaarde van de borgtocht was onder meer dat zij moest beloven zich te zullen onthouden van verdere acties. Daartoe was zij niet bereid.

Hongerstaking

In de gevangenis zijn de vrouwen doorgegaan met hun geweldloze acties. Op vrijdag 18 september gingen zij een dag in hongerstaking, weigerden te spreken en weigerden medewerking aan het gevangenisregime. Hun verzet was niet gericht tegen het gevangenispersoneel, maar richtte zich tegen de tewaterlating van een nieuwe Britse atoomonderzeeër.
De vrouwen werden vrijdagavond geheel ontkleed en vervolgens gefouilleerd, omdat zij van stroken krantenpapier, aan elkaar vastgeplakt met tandpasta, een banier hadden gemaakt met de tekst: 'NO ESCAPE . . FROM TRIDENT'. De bedoeling was om de tekst uit het raam van een van de cellen te hangen. De banier werd hen afgenomen.
Zaterdag bleven de vrouwen in hun cellen; ze weigerden te spreken en te eten. Hierop werden zij door het gevangenispersoneel in de boeien geslagen en afgevoerd naar gescheiden cellen, buiten de afdeling voor voorlopige hechtenis. Tot vrijdag deelden Krista, Hanna en Katri samen een cel. Angie Zelter weigerde haar medewerking. Ondanks haar passieve verzet en volstrekte geweldloosheid, werd haar kleding afgenomen en werd ze met geweld afgevoerd naar een strafcel, waar zij de zaterdag naakt en met pijn heeft doorgebracht.
De vijf vrouwen werd al hun geld afgenomen. Tot aan hun rechtszaken konden ze niet meer beschikken over geld om bijvoorbeeld telefoonkaarten, enveloppen en postzegels te kopen. Dat betekende bovendien dat ze geen toegang meer hadden tot essentiële communicatiemiddelen met hun familieleden en de rest van de buitenwereld. De vrouwen werd bovendien voor een periode van vijf dagen het recht op recreatie ontzegd. Amnesty International heeft inmiddels een dossier geopend om de behandeling te onderzoeken die de vrouwen hebben gekregen.

Verdediging

Als reactie op de uitgesproken bezorgdheid over het feit dat de vrouwen nu ook geen toegang meer zouden hebben tot de noodzakelijke middelen ter voorbereiding van hun verdediging, gaf gevangenis-directeur Tony Quinn de verzekering dat Angie Zelter desgewenst over die middelen zou kunnen beschikken. Quinn erkende ook volledig dat het protest op geen enkele manier gericht was tegen de gevangenis-autoriteiten. Hij bevestigde dat het protest van de vrouwen was bedoeld om hun verzet tegen het Britse nucleaire Trident-massavernietigingssysteem kenbaar te maken, nu Groot-Brittannië dat systeem op 19 september verder heeft uitgebreid met de tewaterlating van een vierde Trident-duikboot.
De aanklachten waarvoor Krista, Katri, Hanna en Helen zich op 29 september hebben moeten verantwoorden luiden: 'wangedrag' (*malicious mischief*) en 'overtreding van de plaatselijke wet' (*breach of bye-laws*). Tijdens hun verdediging verwezen zij onder meer naar de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof van 8 juli 1996, waarin werd verklaard dat 'bedreiging met en gebruik van kernwapens in het algemeen in strijd (is) met het internationale humanitaire recht'. Tevens beriepen de vrouwen zich op de Nürenberg-principes: ieder mens heeft het recht en de plicht om misdaden tegen de menselijkheid te voorkomen'. Tijdens de rechtszitting hielden sympathisanten buiten de rechtbank een indrukwekkende solidariteits-actie.
Krista van Velzen moet op 10 november opnieuw voor de Schotse rechter verschijnen in verband met andere acties, onder andere het in een duikerspak naar een atoomonderzeeër toe zwemmen, gewapend met hamers, met het doel dit wapentuig buiten gevecht te stellen.
Meteen na haar vrijlating reisde Krista naar Nederland, alwaar ze te kennen gaf ook in dit land een Ploegscharengroep op te willen richten. Op 1 oktober zal ze deelnemen aan een 'burgerinspectie' van de militaire vliegbasis Kleine Brogel in België. Samen met een groep vredesactivisten wil ze de Amerikaanse kernwapens die op de basis liggen 'kritisch onderzoeken'. Op dezelfde dag betreden actievoerders in het Brabantse Volkel de vliegbasis met hetzelfde doel.

Met dank aan Omslag

ILLEGAAL ZIJN WE ALLEMAAL

Onder het motto 'Geen mens is illegaal, mensenrechten voor allemaal!' trok een groep vluchtelingen van 19 tot en met 26 september 1998 door het land. De karavaan, een initiatief van het Platform Illegale Vluchtelingen, heeft acht steden aangedaan. Gedurende de week vertelden vluchtelingen hun verhaal, maakten muziek, toonden hun kunstwerken en gingen in gesprek met iedereen die hen horen wilde. Speciaal voor de karavaan hadden zij een tentoonstelling gemaakt met foto's, verhalen en gedichten.

Joël voor de bus van de karavaan, standplaats Wageningen. Foto: Jan Kees Helms

Zaterdag de negentiende september verlaat de actiebus van Tejaterstraat de straten van Utrecht met als eindbestemming Heerlen. De stemming onder de 23 passagiers, een mengelmoes van vluchtelingen zonder verblijfstatus en personen actief binnen de hulpverlening voor illegalen, zit er goed in. Joël Oghide is één van de deelnemers aan de karavaan. De 39-jarige Nigeriaan verblijft sinds 1995 in een asielzoekerscentrum en is z'n land ontvlucht vanwege het regiem. Hij loopt gevaar omdat hij deel heeft genomen aan oppositionele activiteiten.
Rond het middaguur doet de bus Den Bosch aan, waar een volgende groep vluchtelingen, merendeels illegale vrouwen, opstapt. De deelnemers aan de karavaan worden in Heerlen verwelkomd door wethouder Seijben, waarna Ahmed Pouri van de vluchtelingenorganisatie Prime het een en ander vertelt over het doel van de acht-stedentocht. „Heerlen was heerlijk!,'' vertelt Joël enthousiast. „We hebben foldertjes uitgedeeld, verhalen uitgewisseld over onze illegaliteit en muziek gemaakt. Tevens vond er een discussie plaats over de omstreden koppelingswet die momenteel van kracht is.'' Die avond verzorgt het Missionair Centrum een solidariteitsmaaltijd.
Na een goede nachtrust wordt het pictoreske Limburgse landschap per fiets bezocht, waarna de bus het gezelschap naar Eindhoven voert. Joël presenteert zondagmiddag het „informatieve en verhelderende'' debat over de koppelingswet, waaraan deelgenomen wordt door de vluchtelingen-advocaat Willemsen, het PvdA-kamerlid N. Albayrak en Ahmed Pouri. Een asielzoeker laat de aanwezigen middels een toneelspel zien hoe het asielbeleid er in de praktijk uitziet. De nacht wordt doorgebracht in het gebouw van Emmaus.
Na het ontbijt in Emmaus wordt er gewerkt aan de voltooiing van een schilderij, dat later op de dag zal worden gepresenteerd in het stadhuis van Rotterdam. Het is maandagmiddag vier uur als wethouder Meijer het kunstwerk, dat als titel 'Overleven in de illegaliteit' heeft meegekregen, in ontvangst neemt. Aansluitend wordt er in de Pauluskerk gediscussieerd over de koppelingswet, met medewerking van De Pauluskerk, Platform Buitenlanders Rijnmond, politici en mensen uit het onderwijs, de gezondheidszorg en de rechtshulpverlening.
In Amsterdam, standplaats infocentrum August waar tevens het illegalenrestaurant No Pepers is gehuisvest, staat 's avonds het thema 'Schending van vrouwenrechten' op het programma. Actueler dan ooit door de dood van Sémira Adamu die Nigeria was ontvlucht vanwege een gedwongen huwelijk. Seksueel geweld tegen vrouwen, onderdrukking en achterstelling worden veelal niet opgevat als politiek, maar als iets persoonlijks of traditioneels wat een vrouw is overkomen. Aan de discussie wordt deelgenomen door medewerkers van onder andere het Bureau van Rechtshulp, Steungroep Vrouwen Zonder Verblijfsvergunning, Vrouwen tegen Uitzetting en de Witte Jas.
Eerder op de dag werden er op de Nieuwmarkt scenes uit het toneelstuk 'Met onbekende bestemming' van Toneelgroep Amsterdam opgevoerd maar gespeeld door anderen. De karavaan deed ook het Heinekenplein even aan.
'Kinderen zonder verblijfsvergunning, kind van de rekening', is het thema dat op 23 september in Den Bosch centraal staat. Rond het middaguur vindt er op het Kerkplein en in de Grote Kerk een programma van en met uitgeprocedeerde kinderen plaats. Aansluitend wordt er door de kinderen in het stadhuis een zelfgemaakt kunstwerk aangeboden. Na het eten, verzorgd door De Mengelmoes, vindt er die avond een groot stadsdebat plaats. Voor aanvang wordt er één minuut stilte gehouden ter nagedachtenis aan Sémira Adamu.
Illegalen en asielzoekers vertellen donderdag op het Stadhuisplein van Wageningen over hun ervaringen met vreemdelingendetentie. 's Avonds spreken verschillende Ethiopiërs over de zogenaamde vrijwillige terugkeerprogramma's. Verder is er muziek en een toespraak van Bahman, een Iraniër die maanden in een Nederlandse illegalengevangenis heeft doorgebracht "ter voorbereiding van zijn uitzetting". Over hetzelfde thema spreekt het Autonoom Centrum.
Nadat in Den Haag het thema 'Economische belangen en mensenrechtenschendingen' werd belicht, komt de karavaan op zaterdag in Utrecht aan haar eind. Daar wordt in de foyer van het onlangs geopende alternatieve budgethotel Strowis onder meer een videoregistratie vertoond van het verloop van de karavaan eerder die week. Eerder op de dag is er een afvaardiging van de karavaan vertrokken naar Brussel, om deel te kunnen nemen aan de eredienst voor Sémira Adamu. De dood van de Nigeriaanse heeft op de deelnemers van de karavaan een diepe indruk gemaakt.

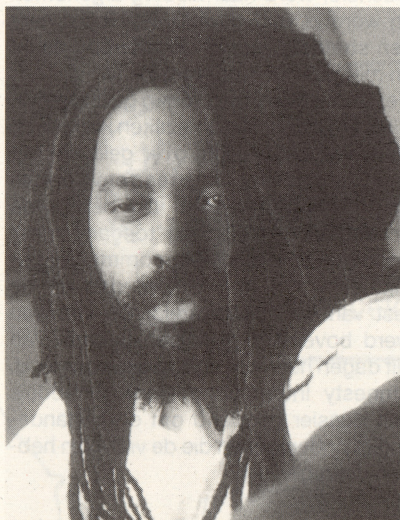
Stop de executie van Mumia Abu-Jamal!

De zwarte activist Mumia Abu-Jamal wacht in een dodencel in de Amerikaanse staat Pennsylvenia al zeventien jaar op zijn executie. Mumia wordt ervan beschuldigd in 1981 de politieagent Daniël Faulkner te hebben doodgeschoten en werd na een politiek showproces ter dood veroordeeld. Een vonnis dat nu elk moment ten uitvoer gebracht kan gaan worden.

Mumia Abu-Jamal was als zestienjarige medeoprichter en secretaris van de Black Panther Party (BPP) in Philadelphia. Na de vernietiging van de BPP door het omstreden Counter Intelligence Program van de FBI, werd hij een nationaal bekende journalist. Hij werkte voor verschillende landelijke radiostations zoals National Public Radio, National Black Network en de Associated Press. Zijn betrokkenheid en aandacht voor de strijd van de onderdrukten leverden hem de naam "stem der stemlozen" op. In 1980 werd hij gekozen tot voorzitter van de Association of Black Journalists afdeling Philadelphia.
Rond 1980 werd hij door zijn kritische journalistiek het doelwit van Philadelphia's politiekorps van burgemeester Frank Rizzo. Mumia's gedreven verslaggeving over de voortdurende bedreigingen en intimidaties van de politie aan het adres van MOVE, een radicale zwarte organisatie, provoceerde Frank Rizzo tot de uitspraak: "deze nieuwe vorm van journalistiek moet met alle middelen worden uitgebannen".
De mogelijkheid om Mumia Abu-Jamal het zwijgen op te leggen kwam in december 1981. Toen Mumia zag dat zijn broer werd mishandeld door de politie, probeerde hij tussenbeide te komen. Er volgde een schotenwisseling met als resultaat dat een agent dood achterbleef en Mumia zwaar gewond werd gearresteerd en in het ziekenhuis terechtkwam. Nog diezelfde avond verklaarde de politie Mumia tot cop-killer.

Showproces

Het proces tegen Abu-Jamal werd een politiek showproces. Hem werd zowel de advocaat van zijn keuze als toegang tot het grootste deel van het proces ontzegd, getuigen werden onder druk gezet om tegen Mumia te verklaren.
In zijn pleidooi voor de doodstraf legde de aanklager veel nadruk op Abu-Jamal's Black Panther verleden. Hij verwees onder andere naar een artikel uit 1970 waarin Mumia de slogan *"Political power grows out of the barrel of a gun"* had gebruikt. Dit maakte een grote indruk op de jury die bijna geheel uit blanke oudere middenklassers bestond. De veroordeling tot de doodstraf liet dan ook niet op zich wachten. Sindsdien heeft een groep advocaten stapels nieuw bewijsmateriaal boven water gekregen om Mumia's onschuld te bewijzen en probeert daarmee een nieuw proces te krijgen.
Na een machtswisseling in Pennsylvania ondertekende de nieuwe gouverneur Thomas Ridge Mumia's doodvonnis op 17 Augustus 1995. Slechts tien dagen voor de executie werd deze onder andere door wereldwijd protest en een gerechtelijke uitspraak tegengehouden. Op het moment wacht Mumia op de uitspraak van een hoger beroep in Pennsylvania. Deze rechtbank bekijkt de eerdere uitspraken van de onlangs gepensioneerde rechter Sabo die in 1995 besloot Mumia geen nieuw proces te geven. Sabo staat bekend als de 'hanging judge' omdat hij van alle rechters de meeste doodstraffen heeft gevonnist. In 1995 kreeg Sabo, die Mumia in 1982

Mumia Abu-Jamal

veroordeelde de mogelijkheid zijn eigen rechtspraak te beoordelen. Dat hierbij geen onafhankelijk recht te verwachten viel, was duidelijk. Ook nu weer valt geen gerechtigheid te verwachten, daar de zaak wordt bekeken door rechter Castille. Hij was in 1995 nog lid van het team van openbare aanklagers dat streeft naar Mumia's snelle executie en *Man of the year* van de rechtse Fraternal Order of Police (F.O.P.)
De Gouverneur van Pennsylvania, Thomas Ridge, heeft al verklaard dat hij bij een negatieve beslissing het vonnis direct weer zal ondertekenen. Dit vonnis wordt elk moment verwacht.

Mogelijkheden

Op dit moment zijn er nog vijf mogelijkheden waaruit de rechtbank kan kiezen. Ze kan tot de conclusie komen dat rechter Sabo zijn taakt zo slecht heeft uitgevoerd dat deze maar moet worden overgedaan. De rechtbank verwijst het proces dan terug naar een lagere rechtbank. (Sabo is onlangs met verplicht pensioen gegaan dus komt de zaak dan voor een nieuwe rechter). Ze kan ook oordelen dat het gehele proces dat Mumia achter zich heeft zo slecht uitgevoerd is dat hij in vrijheid moet worden gesteld en dat de aanklachten tegen hem moeten worden ingetrokken.
Ten derde kan de rechtbank beslissen dat de aanklagers zoveel fouten hebben begaan dat het laatste proces overnieuw moet worden gedaan. (Wederom niet meer onder Sabo). Ook kan ze concluderen dat er een verkeerde straf is toegekend. Dit betekent dat er een nieuwe straf moet worden bepaald, waarbij er van wordt uitgegaan dat Mumia schuldig is. Een nieuwe jury zal dan moeten kiezen tussen levenslang of wederom de doodstraf.
Tenslotte kan de rechtbank beslissen dat er niets mis ging in Mumia's zaak. De eis wordt afgewezen. Mocht dit laatste het geval zijn, dan zullen Mumia's advocaten in hoger beroep gaan en proberen een kort geding aan te spannen om een executie tot aan de uitspraak van dat hoger beroep te voorkomen.

Actie

De campagne voor de vrijlating van Mumia, die na het uitstel van executie in 1995 op een laag pitje is komen te staan, leeft weer op. Over de gehele wereld zijn mensen actief om de executie tegen te houden. Naast actiegroepen, advocaten, mensenrechtenorganisaties, vakbonden, politieke organisaties en kerken heeft zelfs het Europees Parlement onlangs verklaard voor een nieuw proces te zijn.
Ook de F.O.P. en hun vrienden zitten niet stil. Zij voeren al jaren campagne voor een snelle executie van Mumia. Deze goed gefinancierde en agressieve campagne is georganiseerd rondom de weduwe van de gesneuvelde politieman, Maureen Faulkner. Op 14 juni jl. kochten ze een hele pagina in de *New York Times* en onlangs openden zij een web-site waarop zij hun achterhaalde feiten publiceerden.
Op dit moment wordt er door de voorstanders van onmiddellijke vrijlating internationaal gewerkt aan een alarmlijst om wanneer nodig snel in actie te kunnen komen. Onder het motto "laten we niet op de grote instituties wachten" is er in Nederland ook een begin gemaakt met het opzetten van zo'n lijst.

Wil je in actie komen of meer informatie schrijf dan even een briefje naar: Solidariteitsgroep Politieke Gevangenen Amsterdam, Postbus 3762, 1001 AN Amsterdam.

'Bouwbedervers' saboteren werktuigen

HOORN - De actiegroep 'Bouw-bedervers' eist de verantwoordelijkheid op voor het saboteren van graafmachines, een hei-installatie en een bouwketen in het Julianapark in Hoorn. Ze deden dit door de sloten van de deuren dicht te lijmen. Hiermee protesteert de actiegroep tegen "het volbouwen van het park, waardoor alle bomen moesten worden omgezaagd."
De actie, die met tien-secondenlijm werd uitgevoerd, vond plaats in de nacht van 23 op 24 september. "Wij zijn boos, omdat er door het college van Hoorn niet naar de belangengroepen die pleiten voor het behoud van het Julianapark geluisterd wordt", zo schrijven de Bouwbedervers in hun persverklaring. "Het is zoals altijd weer de projectontwikkelaar die zijn plannen via allerlei smerige wegen erdoor weet te drukken."
Het park is intussen door de aannemer met de grond gelijk gemaakt. "Er wordt gezegd dat het allemaal weer in de oude staat teruggebracht moet worden, maar ondertussen wordt het volgebouwd met huizen voor de rijken, een brandweerkazerne en een parkeerplaats voor 600 smerige blikken." Vandaar de sabotageactie, zo stellen de Bouwbedervers.

Racistische incidenten in Oss

OSS - De politie van Oss heeft zondagnacht 20 september acht jongeren in de leeftijd van 21 tot 31 jaar aangehouden omdat ze luidkeels 'sieg heil' en 'vieze vuile joden' hadden geroepen. De acht komen uit Oss, Herpen, Rotterdam, Voorburg, Berkel en Rodenrijs, Delft en Den Haag.
De politie sluit niet uit dat de acht te maken hebben gehad met racistische teksten die een nacht eerder werden aangebracht op vijf panden in Oss. Het ergst besmeurd werd de moskee aan de Watertorenstraat, waarop onder meer 'Nederland MOET blank blijven' stond geschreven. De groep naziskins werd twee weken eerder ook al in een café aan de Oostwal in Oss gesignaleerd. Toen zongen ze nazi-liederen en deelden pamfletten uit. (Bron: Brabants Dagblad)

Politie beeindigt protest tegen Teletubbies

ROTTERDAM - De Rotterdamse politie heeft 19 september al na tien minuten een einde gemaakt aan een protestactie van een drietal milieuactivisten van Greenpeace voor de deur van de speelgoedwinkel Early Learning Centre op de Rotterdamse Lijnbaan. Volgens de agenten hadden ze een vergunning nodig voor het uitdelen van hun pamfletten.
De actievoerders probeerden het winkelend publiek met folders en uitklapbord te wijzen op de schadelijke effecten van weekmakers voor de gezondheid van kinderen. Weekmakers worden gebruikt om het plastic van de in de winkel verkochte populaire Teletubbiepoppen zacht en knuffelbaar te maken.
Volgens Greenpeace komen de weekmakers vrij als er wordt gesabbeld of gekauwd op het pvc. De stoffen kunnen tot nier- en leverbeschadiging leiden. In Denemarken, Oostenrijk en Zweden staan al wetten op stapel om het gebruik van weekmakers in speelgoed te verbieden. De meeste Nederlandse speelgoedketens hebben inmiddels toegezegd het gewraakte speelgoed niet meer te verkopen.

Stoepkrijtactie bij militaire banenwinkel Breda

BREDA - Een vrolijke antimilitaristische stoepkrijtactie bij het BanenInformatieCentrum (BIC) van de Landmacht op zaterdag 26 september in Breda werd door het personeel van de Landmacht gezien als een ernstige verstoring van de openbare orde en bevuiling van de winkelstraat. Met het nodige machtsvertoon werd de straat in brede straal rond het BIC met de brandspuit schoongespoten.
De actievoerders lieten zich daar natuurlijk niet door weerhouden en probeerden het opnieuw. Dit ging zo een aantal keer door, tot groot vermaak van het winkelende publiek. Daarna kwam de marechaussee eens polshoogte nemen en vond dat de actie dermate heftig was dat er nodig een einde aan gemaakt moest worden. In gezelschap van oom agent werden na herhaalde 'vorderingen om weg te gaan' met vereende krachten twee mensen op vrij hardhandige wijze gearresteerd. Dit in het kader van het negeren van een ambtelijk bevel. Na verhoor door politie en marechaussee werden de twee weer vrijgelaten; degene van wie de identiteit bekend was kreeg een dagvaarding mee. Wordt vervolgd!

Autobranden nieuwste ecorage?

CUYK - Op diverse plaatsen in Nederland lijkt de jacht op geparkeerd blik geopend te zijn. Nadat het afgelopen jaar een autopyromaan in Hengelo de toon zette door ruim zestig auto's in de fik te steken, is nu in diverse gemeenten de jacht op dat record geopend. Ze opereren met name in het weekend.
De pyromaan in het Brabantse Cuijk lijkt het record het dichtst genaderd te zijn, nadat in het laatste weekend van september de 37-ste auto in vlammen opging. In hetzelfde weekend werd in Gorinchem een andere brandstichter gearresteerd, die voor de hekken van een garagebedrijf werd aangehouden met een fles brandbare vloeistof, een lapje katoen en een doosje lucifers. Hij bekende na aanhouding zeven branden, waaronder diverse auto's en autoodealers.
De autopyromaan van Enschede zit momenteel op 24 uitgebrande auto's. Ook in de Zaanstreek is de afgelopen weken een aantal auto's in vlammen opgegaan. Maandagnacht 28 september werden er in Veenendaal tien auto's in brand gestoken. Naar verluidt is de verkoop van aanmaakblokjes in het gehele land ondanks de slechte (barbecue-)zomer fors gestegen.

Feestelijk protest tegen SPD

BERLIJN - Lang niet iedereen is zo gelukkig met de verkiezingsoverwinning van de SPD. In de Berlijnse wijk Kreuzberg bijvoorbeeld, waar op zondag 27 september, de verkiezingsdag, honderden mensen bij elkaar kwamen om een streetparty te houden voor het gebouw van de SPD.
Of het nu de CDU is of de SPD dat met de scepter zwaait, kerncentrales en autooverlast zullen er altijd zijn. 'Wiederstand hat keine wahl' ('stemmen heeft geen zin'), dat was het thema van de streetparty waartoe verscheidene organisaties hadden opgeroepen. Voor het Willy Brand gebouw, het hoofdkwartier van de SPD in Berlijn, huppelden zo'n 750 mensen, voornamelijk jongeren, op de vrolijke klanken van het soundsystem. Een druk kruispunt werd zodoende gedurende twee uur bezet gehouden.
De politie, die in groten getale aanwezig was, bemoeide zich aanvankelijk slechts met de barricades, onder meer een 'driepoot', waar wat schermutselingen plaatsvonden. De straat werd met opvallende kleuren en teksten beschilderd. Rond vijf uur werd de sfeer wat grimmiger, hetgeen mede veroorzaakt werd door de te verwachten terugkomst van de partijleden van de SPD die in het partijhuis hun overwinning kwamen vieren. Nadat zo'n tweehonderd agenten zich in hun gevechtstenue hulden, vertrok de wagen met het soundsystem, gevolgd door de feestende meute. De ME vond dit mobiele festijn aanmerkelijk minder geslaagd en joeg de groep een zijstraat in. Hierbij ging het er bij tijd en wijlen hard aan toe, er werden verscheidene arrestaties gemaakt. Elders in de wijk hield de Anarchistiese Pogo Party Deutschland, een allegaartje van punks, hippies en krakers dat voor de eerste maal had deelgenomen aan de verkiezingen, een groot feest waar gratis bier werd geschonken. Omdat de meeste ravers én onze verslaggever hier terecht kwamen, bleef het verder rustig in Berlijn.

McLibel contra politie

LONDEN - Helen Steel en Dave Morris, beter bekend als de McLibel-2, hebben op 17 september een klacht wegens machtsmisbruik en schending van de privacy tegen de Londense politie ingediend.
Volgens Steel en Morris heeft de politie van Londen vertrouwelijke informatie over het tweetal aan de particuliere veiligheidsdienst van McDonald's doorgespeeld. Bovendien zou de politie informatie als hun huisadres en dergelijke aan privé-detectives hebben doorgegeven, die het tweetal in opdracht van McDonald's bespioneerden.
Een en ander kwam aan het licht tijdens het McLibel-proces, dat overigens op 12 januari 1999 in hoger beroep vervolgd gaat worden. Volgens Sid Nicholson, chef van de McDonald's-veiligheidsdienst en expolitiecommissaris van de Londense politie, bestaat de gehele hamburgerveiligheidsdienst uit voormalige politiefunctionarissen. Alle politie-informatie, maar ook rapporten van de Britse geheime dienst, zouden hierdoor vrijelijk hun weg naar de McDonald's-veiligheidsdienst vinden.

Oktoberacties in Aspevallei

UTRECHT - De maand oktober wordt een spannende maand voor de mensen van actiecentrum la Goutte d'Eau in de Aspevallei, gelegen in de Franse pyreneeën. De lokale bevolking voert reeds jarenlang een bikkelharde strijd tegen de aanleg van een verkeersweg dwars door de natuurrijke omgeving. De laatste tijd heeft men met name gemunt op de bouwwerkzaamheden.

Op 8 oktober behandeld de rechtbank in Pau de zaak van vier milieuactivisten die in juli opgepakt werden bij een blokkade van een vrachtwagen. Ze worden tevens beschuldigd van vernielingen op de bouwplaats van de snelweg. Een van die vier is Eric Petetin, het wordt al zijn 52e strafzaak! Op 15 oktober vindt het proces plaats van actiecentrum la Goutte tegen de spoorwegmaatschappij SNCF. De Franse spoorwegen, nu nog eigenaar van la Goutte, is van plan het actiecentrum te verkopen aan de vereniging van gemeentes, dat langs de toekomstige snelweg een eco-museum wil beginnen. Waar halen ze de moed vandaan? De bewoners hopen nu op een verklaring van onvermogen, die hun minstens een half jaar tijdwinst op zal leveren. Tot slot is er op 16 oktober een proces tegen iemand die beschuldigd wordt van het vernielen van een vrachtwagen. Daar staat een forse straf op.
Ondertussen wordt er bij la Goutte hard gewerkt aan de bouw van boomhutten. Ook zijn er plannen voor een tweede actiekamp, in de buurt van Bedous, waar over enige tijd de werkzaamheden aan een nieuw deel van de snelweg zullen beginnen. Gelukkig met veel vertraging door geldgebrek, zodat er nog tijd is om goede acties te verzinnen. Iedereen die wil meewerken om la Goutte d'Eau te behouden en de snelweg tegen te houden is meer dan welkom. La Goutte d'Eau, 64490 Cette-Eygun, tel. 0033 559345341 of 559347883. (Info: Aspegroep, tel. 030 2722650, Rymke).

AUTOVRIJE DAG IN FRANKRIJK

PARIJS - Franse voetgangers hadden een dagje rust tijdens de eerste Franse autovrije dag, die op 22 september in 35 steden tegelijk plaatsvond. De Franse regering riep de bewoners op hun auto thuis te laten en eens zonder auto de stad in te gaan.
Veel Franse steden zijn erg vervuild door het autoverkeer. De Franse minister van verkeer ondersteunde het initiatief en zei in de krant *Le Monde*: "Tientallen jaren werden de steden gebouwd voor auto's. We kunnen dit niet uit de hand laten lopen nu we bijna stikken van de smog". In Parijs vonden actievoerders de maatregelen van de overheid onvoldoende en richtten een driepoot op op de Champs Elysees tijdens de ochtendspits. Deze straat is normaliter maar één keer per jaar autovrij en wel tijdens de finale van de Tour de France.
Omdat de lokale overheid van Lyon niet mee wenste te doen aan het landelijke initiatief, hebben actievoerders hun eigen straten maar autovrij gemaakt met van de stad 'geleende' hekken en borden. Vervolgens strooide men zand over de weg en ging men over tot een spelletje Jeu de Boules. Aan de ander kant van de straat werd een volleybalwedstrijd gespeeld. Bewoners brachten appeltaart en cake en het werd een gezellig buurtfeest. In Dijon werd er een grote fietsdemo gehouden voor meer autovrije dagen.

HOUTHAKKERS DODEN MILIEUACTIVIST

VERENIGDE STATEN - Op 19 september is in de Amerikaanse staat Californië een activist van de milieuorganisatie Earth First! om het leven gekomen. David Chain, die in een protestkamp in Headwaters Forest bij Grizzly Creek bivakkeerde, werd door een boom geraakt nadat houthakkers in het gebied waren begonnen met het omzagen van bomen. Chain liep ernstige hoofdwonden op, en overleed in een helicopter waarmee hij naar een ziekenhuis werd vervoerd.

ALF ONDER VUUR

LONDEN (UK) - Robin Webb, de 53-jarige woordvoerder van de Britse tak van het Animal Liberation Front, is op 23 september gewond geraakt nadat hij een dreigbrief met een giftige chemische substantie had ontvangen en geopend. Volgens Webb, die door zijn huisarts behandeld moest worden, zou het poeder wat zich in de brief bevond een van de bestanddelen van CS-gas zijn. Ook in Finland en de Verenigde Staten liggen de dierenbevrijders, die onverminderd doorgaan met hun strijd, steeds meer onder vuur.
Drie met bivakmutsen vermomde en met geweren bewapende Finse nertshouders lieten op 19 september via een Finse krant weten dat bewapende burgerwachten de activisten een warm onthaal zullen geven. Volgens een bericht van 20 september van de Amerikaanse New York Times News Service escaleert de strijd ook in de staat Wyoming. Pas onlangs werd bekend dat in deze agrarische staat de laatste drie jaar vele malen het hekwerk van de ranches is doorgeknipt. In een verwijzing naar 'het Wilde Westen', toen zo'n knipactie goed was voor een ouderwetse lynchpartij, melden diverse ranchers dat zij zich bewapend hebben. ,,Eens zullen de terroristen een fout maken,'' aldus één van hen. Ondertussen gaan over de hele wereld de bevrijdingsacties door. Op 19 september bevrijdde de groep 'Wilde Minken', de Zweedse tak van het ALF, 500 nertsen nabij de Zweedse stad Ormaryd. Bij een nachtelijke actie bij een vossenfarm in Norberg, Zweden, werden videobeelden gemaakt van de omstandigheden waarin de vossen zitten opgesloten. De activisten stuurden de video en honderden foto's op naar de grootste Zweedse dierenrechtenorganisatie, die op haar beurt weer de diereninspectie inschakelde. Nadat deze onder politiebescherming een kijkje op de farm kwam nemen, besloten de autoriteiten dat gezien de overtreding van vele regels de vossenfarm per 31 december van dit jaar gesloten zal worden.
In de Verenigde Staten kregen enige legbatterijen bezoek van het ALF. Bij een legbatterij in de staat Washington werden op 19 september elf kippen meegenomen, slogans gespoten en videomateriaal gemaakt van de legbatterijen. Bij een andere legbatterij werden 80 kippen meegenomen. In Groot- Brittannië werden onlangs 8000 nertsen in North Staffordshire bevrijd. Een dag later werd de auto van de eigenaar van deze bontfarm grondig vernield.

Een rechtse mol in een links knollenland

Voormalig CP'er infiltreert

Een voormalig fractiemedewerker van CP'86 die zich verdiept in radicaal-linkse lectuur en deelneemt een vluchtelingenacties. Dat kan niet goed zijn. We hebben het hier over Ricardo Goverts, die onlangs tegen de lamp liep toen hij zich aanmeldde als medewerker van de linkse organisatie Simpos. De antifa-onderzoeksgroep Kafka licht voor ons zijn doopceel. De vraag waarom Goverts deed wat hij deed, blijft vooralsnog onbeantwoord.

Vrijdag 18 september kwam een medewerker van Simpos (Stichting Informatie over Maatschappelijke Problemen rond Occulte Stromingen, een organisatie die onderzoek doet naar politiek conservatieve tendensen binnen de new-agebeweging en andere esoterische stromingen) voor een onaangename verrassing te staan. Hij had een gesprek met iemand die interesse had getoond om werkzaamheden voor Simpos te gaan verrichten.
Tijdens dit gesprek werd de sollicitant door een bezoeker van infocentrum De Invalshoek in Leiden herkend als Ricardo Goverts, voormalig fractiemedewerker van de CP'86 in Rotterdam. Hiermee geconfronteerd ontkende de sollicitant Goverts te zijn. Hij wilde echter niets laten zien waaruit zijn identiteit bleek en toen de bezoeker wilde gaan bellen om meer zekerheid over zijn identiteit te krijgen, ging hij er als een speer vandoor. Naar aanleiding van dit gebeuren zochten de aanwezigen van De Invalshoek contact met de antifa-onderzoeksgroep Kafka. Zij hebben vervolgens foto's en een video van Goverts bekeken, waarna er geen twijfel meer mogelijk was.
Naar aanleiding hiervan hebben we alle ons bekende gegevens over Goverts op een rijtje gezet. Daarnaast hebben we bij andere linkse organisaties nagevraagd of hij bij hun bekend was. Dit leverde verbluffende resultaten op, waarvan wij hier een overzicht geven. Wij willen met deze publicatie een overzicht bieden van de achtergronden van Ricardo Goverts en zijn activiteiten binnen links en rechts. Hiermee willen we voorkomen dat hij (onder welk pseudoniem dan ook) verder kan functioneren binnen radicaal-linkse structuren.

Wisselende voornaam

Ricardo Goverts had sinds het voorjaar van 1997 contact met Simpos en De Invalshoek en kwam minstens drie keer in Leiden op bezoek. Hij deed verder mee aan een demonstratie van de Leidse organisatie 'De Fabel van de Illegaal' bij een vluchtelingengevangenis in Alphen a/d Rijn. Hij noemde zich P.A.F. Goverts en gaf als adres de Moddermanstraat in Rotterdam op. Ook gebruikte hij een bankrekening op deze naam om een abonnement op *De Fabel van de Illegaal*, een Leids vluchtelingenblad, te betalen. Hij gaf aan een andere organisatie de geboortedatum 16 oktober 1974 op.
Ricardo Goverts is in werkelijkheid geboren op 16 oktober 1971 en woont op de Martinus Dorpiusstraat in Rotterdam. De naam P.A.F. Goverts komt niet geheel uit de lucht vallen maar blijkt toe te behoren aan Pauline Adriana Francisca Goverts, die inderdaad op de Moddermanstraat in Rotterdam woont. Het gaat hier mogelijk om een familielid van Ricardo.
Behalve bij De Invalshoek heeft Goverts zich de afgelopen jaren behoorlijk ingewerkt in radicaal-links Nederland. Hij had in 1996 (toen hij nog actief CP'86-lid was) al abonnementen op de bladen *Ravage, Funest* en *Kleintje Muurkrant*. Nadat hij het actieve partijleven achter zich had gelaten begon hij binnen radicaal-links stevig te netwerken en kwam onder andere in contact met Dwars Rotterdam, Groen Front, Peta, Alle Dieren Vrij!, Atalanta en SAMA (Steunpunt Anti- McDonald's-acties).
Er ontstonden diverse correspondenties. Hij publiceerde zelfs enkele artikelen over sektes in *Kleintje Muurkrant*. Verder bestelde of las hij de *Kafka-Nieuwsbrief, Activist 024, ZOZ, oude Konfrontaties, Buiten de Orde, Nieuwsbrief NGVS, Alert!, De Anti-Fascist, Fahrenheit 451, de BioBrief van NoGen*, het Grijze Wolven-boek van 'Comité Stop de Grijze Wolven', het boek van AFA-woordvoerder Paul Kraaijer, een bundeling ELF-artikelen van Assata en een brochure over Italiaanse anarchisten.
Ricardo Goverts wisselde regelmatig van voornaam. Zo noemde hij zich P.A.F., Pedro, Rico en Ricardo. P.A.F. zou volgens hem op Pedro Antonio Francisco slaan. Ook gebruikte hij een enkele keer het pseudoniem R. (Ricardo) de Graaf. Goverts profileerde zich op de onderwerpen dierenstrijd en sektes. Met name over dit laatste onderwerp heeft hij een uitgebreid knipsel-archief, dat hij sinds 1996 heeft bijgehouden.
Hierdoor heeft hij een behoorlijke kennis van zaken op dit vlak. Mensen die met hem hebben gesproken vonden hem intelligent overkomen. Wel deed hij zich verlegen en introvert voor: Hij vrat informatie, maar zei erg weinig. Hij gaf nauwelijks antwoord op vragen en hield zich geheel op de vlakte over zijn drijfveren of ideologische motivatie. In gesprekken zette hij zich opvallend vaak af tegen extreem-rechts.
Tegelijkertijd nam hij afstand van de linkse scene in Rotterdam. Deze zou niets voorstellen en bestaan uit gekken. Hij gaf vaak aan iets te willen organiseren in Rotterdam, maar dat niet te doen wegens gebrek aan mogelijkheden en mensen. Hij zou wel minstens twee keer mee hebben gedaan met een anti-McDonald's-actie in de stad. In augustus 1998 is Goverts ook aanwezig op de veganistische zomerweken in Bakkeveen in Friesland. Hij is een week aanwezig, maar houdt zich erg op de vlakte.

Extreem-rechts

Goverts was vanaf januari 1995 lid van de CP'86 en actief in de kring Rotterdam, die in die tijd om één persoon draaide, Martijn Freling. De kring kenmerkte zich vanaf dat moment door het voeren van acties en door fanatiek folderen en plakken. De ideologie van de kring bestond uit een radicaal en ongecompliceerd nazisme, inclusief de bijbehorende symboliek. Een groot deel van de kring was behalve lid van de CP'86 ook lid van het verboden ANS.
Freling werd in 1994 in de gemeenteraad gekozen en werd hiermee een prominent lid binnen de CP'86. Hij combineerde dit echter met openlijk nazisme, wat tot grote spanningen leidde. Na een aantal confrontaties met het bestuur veranderde er in 1995 het een en ander. Omdat Freling niet het risico wilde lopen uit de CP'86 gegooid te worden ging men zich in de kring minder radicaal opstellen. De uniformen en symbolen werden thuis gelaten en men ging meer aan de leiband van de partij lopen. Omstreeks deze tijd werd Ricardo Goverts lid.
Na driekwart jaar lidmaatschap liet Goverts voor het eerst van zich horen. Hij was aanwezig bij de verstoring van het GroenLinks-congres in Zutphen op 15 november 1995. De politie arresteerde hem en hij kreeg een boete. Deze betaalde hij niet, waardoor de rechter hem uiteindelijk veroordeelde tot 120 gulden boete of twee dagen cel. Goverts liet zijn hoofd verder nooit meer bij een extreem-rechtse actie zien. Hij beperkte zich tot het schrijven van artikelen voor enkele extreem-rechtse bladen. In het voorjaar van 1996 promoveerde Goverts tot fractiemedewerker van Freling. Hij bleef dit tot november 1996.

Ricardo Govers

In februari 1996 vonden er vergaande fusiebesprekingen plaats tussen CD en CP'86. Deze nieuwe samenwerking kwam onder andere tot uiting in een gezamenlijk georganiseerde demonstratie in Rotterdam en in de oprichting van de gezamenlijke jongerenorganisatie onder de naam 'Nieuwe Jonge Geuzen'. Volgens het *Rotterdams Dagblad* zou Goverts bestuurslid van deze organisatie worden. Er is overigens nooit meer iets van deze organisatie vernomen.
Ook poogde de CP'86 aansluiting te krijgen bij gabbers. Er werd zeer intensief gefolderd bij parties en zo nu en dan leken er inderdaad contacten te ontstaan. Binnen de Rotterdamse gabberscene werd veelvuldig geschermd met partijlidmaatschappen en waren CP'86-stickers erg populair, maar tot daadwerkelijke partij-activiteiten leidde dit niet. Alleen rond de commotie over de Nederlandse vlaggetjes doken er grotere groepen gabbers op bij de demonstraties die de CP'86 organiseerde. Het overgrote deel liet het hier echter bij. De eerder genoemde 'Nieuwe Jonge Geuzen' werd een mislukte poging van de partij om gabbers te organiseren.
In de loop van 1995 ging de fractiekamer in het stadhuis aan de Coolsingel een steeds centralere rol spelen bij de kring rond Freling. Kwam men in 1994 nog regelmatig samen in het huis van Freling, vanaf 1995 werd de fractiekamer ontmoetingsruimte, vergaderplek, kroeg en feestruimte van de Freling-clan. Dit liep dermate uit de hand (er werd een wethouder van GroenLinks mishandeld en een wethouder van de PvdA werd telefonisch bedreigd) dat de partij uiteindelijk de fractiekamer voor een tijdje niet in mocht. Toen de gemeente de fractiekamer op 7 juni 1996 daadwerkelijk sloot was Ricardo Goverts aanwezig en gaf commentaar voor de camera van het tv-programma Netwerk.

Scheuring

Nadat in 1996 de fusieplannen tussen CP'86 en CD mislukten, liepen twee prominente Rotterdamse CD-leden, Jan Teijn en Marcel Spanjersperg, over naar de CP'86. Teijn was gemeenteraadslid voor de CD en was al geruime tijd erg intiem met de CP'86-fractie. Teijn en Goverts waren vanaf dat moment maatjes en werden regelmatig samen gezien, onder andere op de Yzerbedevaart in 1996.
Eind 1996 spatte de CP'86 uit elkaar in een pro- en een anti-Freling-vleugel. De kring Rotterdam volgde Freling. Tot vlak voor de scheuring was Goverts nog actief: Hij onthield zich van stemming in het partijbestuur bij het royement van Freling en zijn telefoon en postbus werden tot en met november 1996 door de kring Rotterdam gebruikt. Na de scheuring wordt niets meer van Goverts vernomen binnen extreem-rechtse kringen.
Schijn bedriegt echter. Goverts is in 1997 en het begin van 1998 nog steeds betrokken bij extreem-rechts. Hij stuurt in die tijd met enige regelmaat op anonieme basis informatie op over extreem-rechtse activiteiten aan FOK en Kafka. Het is onduidelijk waarom hij dit deed. Het betrof echter zelden interessant materiaal, meestal krantenknipsels of kopieën van openbaar extreem-rechts materiaal.
Naar aanleiding van bovenstaande gegevens en de reactie van Goverts op het feit dat hij herkend werd als ex-lid van de CP'86 gaan wij er vanuit dat hij een infiltrant is geweest. Het is ons vooralsnog onduidelijk of Goverts deze activiteiten op eigen houtje heeft gedaan of in opdracht. Als hij in opdracht heeft gewerkt is het ons niet duidelijk wie er achter zijn activiteiten zitten. Vooralsnog wijzen de meeste feiten in de richting van een extreem-rechtse infiltratie-poging bij radicaal-links, maar wij sluiten een andere mogelijkheid niet uit. Wij gaan intussen verder met ons onderzoek en verzoeken iedereen om informatie over Goverts aan ons op te sturen.

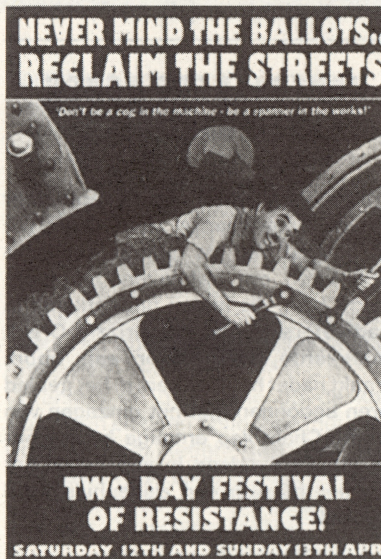
Kafka

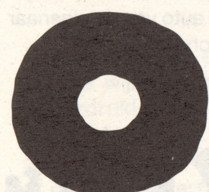
Postbus 14710, 1001 LE Amsterdam
tel. 06-51682822, e-mail: kafkanet@dds.nl

NIKS NIEUWS ONDER DE ZON

De Britse alternatieve dans- en protestcultuur

De hedendaagse Britse dans- en protestcultuur is slechts de laatste versie van direct verzet, zo stelt George McKay. Niet dat ze hierdoor minder waardevol is, maar door zich bewust te worden van haar eigen geschiedenis zou ze aan kracht kunnen winnen. Onlangs verscheen onder redactie van Mckay de bundel DIY Culture: Party and Protest in Nineties Britain. Hierin beschrijven actievoerders en partygangers hun eigen geschiedenis.

Op het utopie-congres deze zomer in Amsterdam hield George McKay een enthousiast verhaal over de hedendaagse Britse dans- en verzetscultuur. Hij vertelde vol vuur over dierenbevrijders, antiwegenactivisten en *free party*-gangers en illustreerde zijn pleidooi met fragmenten van een *Undercurrents*-video. Wanneer ik deze voormalig Schotse punk, kraker, bassist en anarchist later die dag in het Atrium van de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen spreek, blijkt hij toch ook de nodige kritiek te hebben op de huidige Britse Do-It-Yourself beweging. Vooral de 'wij zijn anders, wij zijn nieuw' retoriek en het daarmee gepaard gaande gebrek aan zelfkritiek, historisch bewustzijn en theoretische belangstelling storen hem.

Al in zijn in 1996 verschenen boek *Senseless Acts of Beauty: Cultures of Resistance since the Sixties* laat McKay zien dat de hedendaagse protest- en danscultuur minder nieuw en origineel is dan ze zelf denkt. De Free-festivals en Peace Brigade in de jaren zeventig, de punk in de jaren tachtig en de DIY-cultuur van de jaren negentig hebben meer gemeen dan de deelnemers zelf vaak denken en zouden willen. Zowel oude als nieuwe generaties weigeren dit te erkennen.

McKay: „Veel van mijn generatiegenoten vinden de huidige jongeren maar a-politiek en teren nog steeds op hun eigen 'revolutionaire' verleden. Ze hebben geen oog voor de politieke aspecten van de huidige protest- en danscultuur. De jongeren zetten zich weer af tegen hun voorgangers en nemen geen kennis van hun theorie en praktijken. Voor een deel is dat begrijpelijk, omdat 'ouderen' het vaak beter menen te weten. Toch gaat hierdoor een hoop ervaring verloren. Tijdens een van de grote demonstraties tegen de Criminal Justice Act in 1994 vroeg een activiste zich vertwijfeld af waar de 'oude' punks en de hippies waren gebleven met hun advies. Er liepen dertigduizend jongerenrond, in potentie een enorme macht, maar de richting ontbrak.''

Uitvreters

In de directe actiebeweging gaat alle aandacht uit naar de actie zelf: de voorbereidingen, het moment dat deze plaatsvindt, en de wijze waarop de media erover berichten. Je kunt er volledig in op gaan en als de actie afgelopen is ga je weer naar de volgende. Zo beweeg je je voort van moment tot moment in een soort van voortdurende tegenwoordigheid.

McKay: „Hierdoor ontstaat een cultuur van onmiddellijkheid. Dat zie je terug in de apocalyptische visioenen die in de ecologische beweging opgeld doen: de aarde gaat morgen naar de klote, we moeten nu actie voeren. Het gevolg is een gebrek aan historisch besef en reflectie op voorgangers. Terwijl dit juist van pas kan komen op het moment dat je binnen je eigen organisatie of beweging problemen hebt. Je zou dan kunnen zien hoe men dat eerder oploste, hoe men daar eerder mee om ging.''

Als voorbeeld noemt hij de situatie op Claremont Road tijdens de campagne tegen de M-11, een autoweg in Noord-Oost Londen waarvoor vele huizen moesten wijken. Door huizen te bezetten wist men daar de aanleg van de weg maandenlang te vertragen.

McKay: „In deze kleine utopie, deze tijdelijke autonome zone, had men te kampen met grote problemen in de vorm van 'uitvreters': mensen die daar maar rondhingen, dronken werden, het eten opaten, drugs gebruikten en verder geen ene reet uitvoerden, maar slechts gebruik maakten van de door anderen gecreëerde vrijheid. Wanneer je de verslagen van utopische gemeenschappen in Engeland eind vorige eeuw leest, blijkt dat zij precies dezelfde problemen hadden. Ook daar verschenen mensen die wat rondhingen, het eten opaten, spullen stalen en plotseling weer verdwenen. Het is dus geen probleem van de bewegingen van de jaren negentig, maar een terugkomend vraagstuk van vrije autonome zones. Hoe behandel je deze mensen? Wat verwacht je van ze? Dat is niet alleen een probleem voor jou op dat moment, maar onderdeel van een breder vraagstuk over tactieken en strategieën voor de toekomst.''

Naast het verdwijnen van kennis en ervaringen, maakt McKay zich ook zorgen over het verloren gaan van de eigen geschiedenis. Zo opende het collectief 'Justice?' in 1994 in Brighton een soort makelaarsbureau voor leegstaande panden. Je kon daar terecht om te kijken of er een pand leeg stond dat aan jouw wensen voldeed en het vervolgens kraken. Dit initiatief zorgde voor veel ophef in de media. Niemand bleek op de hoogte van het feit dat in 1974 een groep jongeren in Londen al precies hetzelfde had gedaan. Ook destijds werd hier door de media uitvoerig over bericht. Maar niemand wist dat blijkbaar nog en iedereen dacht dat 'Justice?' iets nieuws en unieks had gedaan.

McKay: „Ik wil hiermee niet zeggen dat het 'Justice?'-initiatief minder waardevol is omdat het al eens eerder gedaan blijkt te zijn. Ik maak me alleen zorgen over het feit dat we onze eigen radicale geschiedenis uit het oog dreigen te verliezen als zelfs mensen die actief zijn er geen kennis van nemen. Want als zij het al niet doen, wie dan wel? Ik vind het noodzakelijk dat het gebeurt om zodoende het enorm reservoir van ideeën, gedachten en oplossingen - want dat is de geschiedenis van de revolte, de opstand en de (straat)rel - open te breken. Misschien zouden we onze geschiedenis vaker moeten vieren, bijvoorbeeld door het herdenken van belangrijke gebeurtenissen: 'We zijn hier 50 jaar', 'We zijn hier al 200 honderd jaar'. Dat is ook waar. DIY-cultuur is niet nieuw, niet zo verschillend, het is slechts een laatste versie van direct verzet.''

Critici

Hoewel *Senseless Acts of Beauty* goed werd ontvangen, kwam er vanuit de hedendaagse dans- en verzetsbeweging ook kritiek. McKay werd onder andere verweten vanuit zijn veilige positie als academicus goede sier te maken met hun acties en verhalen. McKay vindt dit zinnige kritiek: „In feite heb ik de hedendaagse beweging in een perspectief geplaatst voordat ze dat zelf hebben kunnen doen.''

Om aan deze kritiek tegemoet te komen stelde hij de gerenommeerde linkse uitgever Verso voor de opbrengst van *Senseless Acts of Beauty* te reserveren voor een boek geschreven door een aantal jaren negentig activisten. Het onlangs verschenen *DIY Culture: Party & protest in Nineties Britain* is daarvan het resultaat. Om te voorkomen dat het het zoveelste 'wij zijn nieuw, wij zijn geweldig' boek zou worden, stelde McKay aan de schrijvers de eis dat ze kritisch naar hun eigen activiteiten zouden kijken. Is hij tevreden met het resultaat?

McKay cynisch: „Het ziet er goed uit en heeft een mooie *one-liner* van Irvin Welsch (auteur van *Trainspotting*, FK) op de cover en dus zal het wel goed verkopen.'' Over de inhoud is hij minder te spreken: „Veel artikelen zijn naïef, ontheoretisch en getuigen van weinig politiek bewustzijn. Maar daarom staan ze er ook in. Dat is nu eenmaal kenmerkend voor het hedendaagse verzet.''

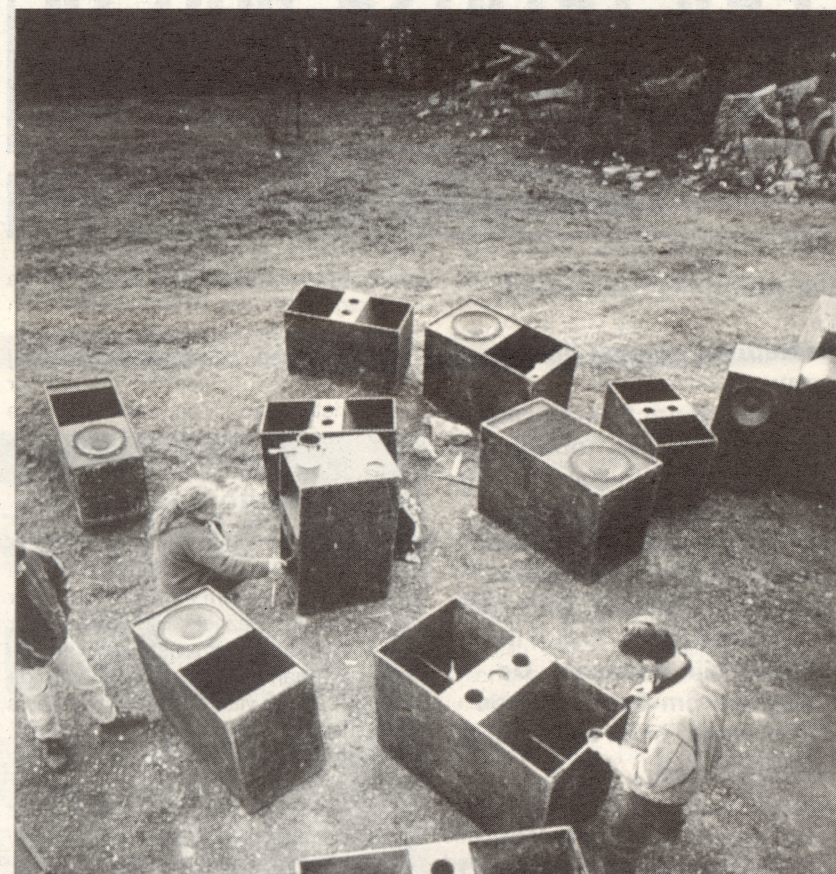
Ook op een andere manier reflecteert het boek de zwakte van de DIY-cultuur. Groene politiek is witte politiek, zo stelt McKay in zijn *notes toward an intro* waarin hij ook de zwarte DIY-cultuur en het gay-activisme noemt. „Maar deze hebben geen eigen hoofdstuk omdat het dan geen boek meer zou zijn over de hedendaags Britse DIY-cultuur en de verschillende campagne-groepen. Over deze onderwerpen wordt nu eenmaal niet gediscussieerd binnen de DIY-cultuur. Deze is net als in de jaren zestig een witte middenklasse aangelegenheid.''

Dance

Naast actiecampagnes ('No M-11' en 'The Land is Ours'), actiegroepen (Reclaim The Streets, Earth First!) en media (*Squall, Aufheben, Undercurrents*) is er in McKay's boek ook veel aandacht voor de Britse danscultuur. Ook vanuit die hoek kwam op *Senseless acts of Beauty* nogal wat kritiek omdat hij het politieke gehalte van de rave-scene, in tegenstelling tot de punkbeweging en anti-road demonstranten, in twijfel trok.

McKay is het maar ten dele met die kritiek eens: „Ik beschouw dat hoofdstuk over de rave-scene zeker niet als het beste wat daar ooit over is geschreven. Ik weet ook niet écht waar ik over praat. Het is niet mijn eigen scene; ik krijg de ervaringen doorgespeeld via andere mensen.

„Het positieve aan dat hoofdstuk - iets wat ik in andere artikelen over de rave-scene niet lees - is het duidelijke onderscheid dat ik maak tussen de commerciële kant van de danscultuur en die van de *free parties*. Een groot deel van de danscultuur is gewoon een commerciële consumptie aangelegenheid: je betaalt een hoop geld voor het consumptiemiddel *fun*. Maar er is ook een andere danscultuur, die van de *free parties* die volgens mij de traditie van de vrije festivals, hippies en de post-punkband *Crass* voortzetten. Een traditie waarbinnen het streven naar een zekere mate van autonomie centraal staan; de spontane creatie van een bepaalde vorm van energie, politieke energie wellicht, hedonisme, verschil, plezier en aandacht voor het lichaam. De meeste auteurs die over dansculturen schrijven negeren die traditie, maar ik wil daar juist de aandacht op vestigen omdat je daarmee de politieke kant ervan kunt laten zien. Niet een traditionele politiek, maar een soort politieke expressie van het lichaam. In die zin is de danscultuur politiek. Maar - en dat is het voorbehoud dat ik in *Senseless Acts* heb gemaakt - ik verwacht van een verzetscultuur meer dan alleen een politieke expressie van het lichaam. Ik verwacht van politiek ook werkelijke sociale veranderingen.''

Foto's: Nick Cobbing

Lichaamspolitiek

Uit de bijdragen in *DIY Culture* van mensen die zelf vanaf het begin actief zijn binnen deze radicale danscultuur, blijkt dat dit nooit de inzet is geweest van de rave-scene. Partyganger en publiciste Mary Anna Wright benadrukt in haar bijdrage *The Great Britisch Ecstasy revolution* dat het gebruik van deze drug voornamelijk een symbolische aanval op de burgerlijke codes van de conservatieve Britse samenleving behelste. Een aanval op de manieren waarin men zich gedraagt en met elkaar om gaat. Volgens haar onderginen onder invloed van extacy vooral de relaties tussen de seksen een ingrijpende wijziging. De parties waar extacy werd geslikt, waren *gender-free utopias*; vrouwen konden eindelijk naar een club of feest gaan zonder op de dansvloer lastig te worden gevallen door mannen.

Wright's positieve en wel erg kritiekloze verhaal wordt in de bijdrage van Hillegonda Rietveld al direct van een kanttekening voorzien wanneer zij opmerkt dat het testeron bij mannen weer ging stromen op het moment dat de XTC-pil uitgewerkt was. Rietveld, auteur van *This is Our House: House Music, Cultural Spaces and Technologies* (1998), benadrukt dat het politieke van de DIY-danscultuur vooral zit in 'de opstand van het lichaam': de nadruk op genot en verspilling middels drugsgebruik en extatische dans - het ontregelen van de lichaamstechnologieën, het ontsnappen aan het 'burgerschap' middels het formeren van andere (tijdelijke) collectiviteiten en de nadruk op het spel en plezier.

Journalist en dj Drew Hemment voegt er in zijn hoofdstuk over de legendarische Noord-Engelse *warehouse parties* van begin jaren negentig aan toe dat de radicale danscultuur zich destijds kenmerkte door decentrale vormen van organisatie en revolutionaire vormen van deelneming. De gebeurtenissen werden georganiseerd door de deelnemers zelf; er was geen strikte scheiding tussen de organisatie en het publiek. Op die manier bond men de strijd aan met de muziekindustrie waarin muziek ondergeschikt wordt gemaakt aan het streven naar winst en de professionalisering hoogtij viert. Professionalisering betekent verdeeldheid en uitsluiting. De danscultuur zette hier een open netwerk van losse collectieven tegenover waarbinnen veel uitwisseling plaatsvond. Zeker in het begin kon iedereen feesten organiseren en voor dj spelen.

Al snel bleek dat de grens tussen de idealistische en 'kapitalistische' DIY-ethiek zeer breekbaar is: al tijdens de warehouse parties waren er mensen die onder het motto van DIY door het organiseren van party's een heleboel geld verdienden. Dat is in de loop van de jaren negentig alleen maar toegenomen. Vooral toen de overheid zich zorgen ging maken over de populariteit van de danscultuur en de politie de opdracht gaf deze 'opstand van het lichaam' de kop in te drukken. Hemment: *"Repitive beats met with repeated beatings"*.

Straatfeesten

Na de introductie van de Criminal Justice and Public Order Act (CJA) in 1994 spleet de danscultuur verder in tweeën. Het clubcircuit werd de plek waar de respectabele burger 's avonds of in het weekend uit z'n bol ging, terwijl de free parties scene steeds meer verweven raakte met de verzetsbeweging. De CJA bestempelde het dansen buiten de clubs tot crimineel gedrag waardoor veel vrije feesten met bruut geweld uit elkaar werden geslagen. Hierdoor gingen veel ravers, die zich tot op dat moment nooit met politiek hadden ingelaten, actief aan het verzet tegen de CJA deelnemen. En eenmaal in beweging was de stap om ook actief te worden in andere groepen snel gemaakt.

Vooral *Reclaim The Streets* (RTS) wist hiervan te profiteren door *party & protest* te integreren in straatfeesten die het autoverkeer in grote steden tijdelijk stillegden. McKay heeft veel waardering voor Reclaim The Streets omdat ze er in is geslaagd de danscultuur als nieuwe muzikale vorm en politiek van het plezier te verbinden met de traditionele politieke strijd voor sociale rechtvaardigheid.

De groep mensen die in mei 1995 op Camden High Street het eerste RTS-straatfeest organiseerde, was eerder actief betrokken bij het verzet tegen de M-11 en Claremont Road. Omdat voor de aanleg van de M-11 een hele wijk moest worden gesloopt, kreeg dit milieuprotest tegen de aanleg van weer een nieuwe snelweg ook een sociale component. Dit in tegenstelling tot het eerdere verzet in 1991 en 1992 tegen de aanleg van de M-3 door Twyford Down waar het behoud van een landelijk gebied centraal stond.

RTS-er van het eerste uur, John Jordan, benadrukt in zijn bijdrage in *DIY culture*, dat de strijd tegen de auto niet alleen een milieustrijd is, maar ook een sociale strijd, een strijd tegen het kapitalisme. Daarom probeert RTS vaak contact te leggen met transportvakbonden. Tijdens een staking van het Londense metropersoneel organiseerde RTS een straatfeest en nodigde het metropersoneel uit. Ook met de Liverpool Dockers die jaarlijks staken hield RTS in oktober 1996 een tweedaagsfestival van verzet in Liverpool.

McKay: „De dockers waren werkelijk verbijsterd; al die jonge neo-crustieshippies met neusringen en piercings die het over de zelfde issues hadden als zijzelf. Helemaal vreemd is dit niet. Beide groepen hebben vrijwel niks te verwachten van de nieuwe linkse regering; de vakbonden niet en de jeugdculturen niet.''

Maar het New Labour van Blair en de jeugdculturen hebben volgens Mckay ook iets gemeen: allebei bedrijven ze een politiek van het gebaar en imagebuilding. „Het Labour van Blair is daar heel goed in, maar spectaculaire acties en 'verzetshelden' als Swampie passen hier ook in. Een driemaandelijks actiekamp waarvan je weet dat de ontruiming onvermijdelijk is, is ook een gebaar. Je houdt er een weg niet mee tegen en dat weet je vantevoren. Het gaat om het maken van het gebaar, om te laten zien dat je het niet pikt en dat er andere manieren van samenleven mogelijk zijn. Ik weet ook niet of de DIY-cultuur deze politiek van het gebaar en het imago voorbij kan komen. Het is nu eenmaal verbonden aan actievoeren dat op een bepaald moment in een bepaalde ruimte plaatsvindt en zich vaak richt op de media. Daarom maakt ze in zekere zin deel uit van de politiek van het spektakel.''

Repressie

Een andere zwakte van de DIY-cultuur is de nadruk die het legt op jeugd en tijdelijkheid; hierdoor sluit ze zich volgens McKay af van veel groepen die aanvankelijk wel belangstelling tonen. „De vrije festivals in de jaren zeventig waren bijvoorbeeld ook toegankelijk voor ouders met kinderen. Er waren plekken waar je je kinderen naar toe kon brengen. Maar ik ga niet zo snel met m'n twee dochters naar een streetparty als elk moment de politie in kan grijpen.''

De vraag is of het de autoriteiten zijn die de scene deze beperkte ruimte opleggen of dat het de scene is die er niet in slaagt een grotere ruimte te creëren voor andere groepen en generaties. McKay is het met me eens dat de repressie van de overheid de laatste jaren in ras tempo is toegenomen.

„Elke RTS-party wordt uitgebreid gefilmd door de politie. Een jaar of twaalf geleden gebeurde dat wel eens incidenteel, maar nu is het onderdeel van het controle netwerk; het is onderdeel van het systeem. Toezicht is onderdeel van de machts-trip. Je wordt niet alleen in de gaten gehouden, je 'weet' dat je in de gaten wordt gehouden, zoals in het panopticum dat Foucault heeft beschreven. In ruim de helft van de bewakingscamera's zit niet eens een film, maar dat maakt niks uit. Je hebt het idee dat je permanent in de gaten wordt gehouden. Dat is wat men wil bereiken.''

McKay begrijpt het repressieve optreden van de overheid niet goed omdat *nonviolence* een zeer belangrijk onderdeel is van de hedendaagse verzetscultuur: „Niemand pleegt aanslagen zoals Baider Mainhof, Action Directe of de Angry Brigade destijds. Hoogstens sla je eens een veiligheidsbeambte op z'n bek, en sommige groepen zoals ALF plegen wel eens een aanslag. Maar verder is de actiebeweging doortrokken van een geen-geweld retoriek: *keep it fluffy* . Ik zie het geweld ook niet terugkomen, het is een tactiek die heeft gefaald. Het is ook zo zelf-destructief.''

Het repressieve overheidsoptreden verklaart echter niet alles. De DIY-cultuur moet zich ook afvragen waarom ze er niet in slaagt meer ruimte te scheppen en andere groepen aan te trekken.

McKay: „Misschien is de streetparty wel niet het geëigende middel; misschien moeten er andere actiemethoden ontwikkeld worden... Maar behalve Reclaim The Streets zijn maar weinig actiegroepen bereid kritisch naar zichzelf te kijken en hun eigen beperkingen in te zien. De revolutionaire retoriek *"We gonna change the world"* van de DIY-politiek van de jaren negentig is dan ook het minst overtuigende deel. Het is saai en niet waar, de wereld wordt er niet door veranderd.''

Voorbij links?

McKay lijkt hiermee veel oud-linkse critici van de hedendaagse actiebeweging gelijk te geven. Deze vinden dat de DIY-cultuur niet meer is dan een levensstijl en geen oplossingen aandraagt voor veel recente sociale problemen. Uit zijn *notes towards an intro* blijkt dat hij het hier toch niet mee eens is. "Een van de doelen van dit boek is dat de hoofdstukken, geschreven door mensen die betrokken zijn bij DIY, laten zien dat het bestaan en de vibraties van DIY-cultuur gericht zijn op sociale problemen en het oplossen daarvan. Woningnood, het milieu, werkloosheid, de sociale waardigheid van mensen, het creëren van gemeenschappen, armoede, culturele armoede - op al deze zaken en nog meer richten mensen zich op lokaal niveau, buiten de mainstream om.''

Vooral dit laatste aspect wordt door de auteurs in het boek onderschreven. Men deelt een afkeer van (politieke) organisaties en 'de' politiek. Oplossingen voor sociale (en ecologische) problemen kunnen - hoewel ze het gevolg zijn van het wereldwijde kapitalistische systeem - alleen op lokaal niveau tot stand worden gebracht en dienen aan te sluiten bij het dagelijks leven. Acties zijn gericht op het (tijdelijk) heroveren van de door exclusieve eigendomsrechten afgesloten publieke ruimtes waarbij de nadruk ligt op het spel en plezier en het idee dat je als je iets wilt veranderen dat zelf moet doen, mét anderen.

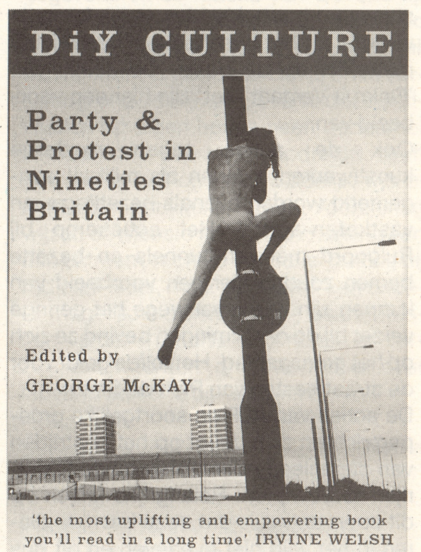
In het boek wordt er regelmatig op gewezen dat Do it *Our*selves de lading van deze verzets- en danscultuur beter dekt. Men is samen op zoek andere manieren van samenleven dan het kerngezin, andere vormen van gemeenschap en collectiviteit dan de natie en het burgerschap. (Een mogelijke reden waarom meer dan de helft van de Britse jongeren tot 25 jaar niet gaat stemmen)

Mijn oordeel over *DIY Culture* is dan ook positiever dan dat van McKay. Het boek biedt niet alleen een aantal gedetailleerde beschrijvingen van campagnes, eigen media en aspecten van de radicale danscultuur in het Groot-Brittannië van de jaren negentig, maar laat tevens zien dat politiek ook leuk en spannend kan zijn wanneer we de traditionele linkse politiek waarin ideologie, organisatie en werk zo'n belangrijke rol vervullen, achter ons laten.

McKay vindt het echter niet juist om te zeggen dat de DIY-cultuur de linkse traditie ontstegen is. „In feite is dit weer een bewering die past binnen die 'wij zijn zo nieuw'-retoriek. Directe actie heeft al een lange traditie die is geworteld in het praktisch anarchisme. DIY-activisten willen deze link niet leggen, maar hij is er wel. Bovendien heeft traditioneel links ook haar actie-zijde: de vakbondsstrijd, vrouwenstrijd, de vredesbeweging, de mijnstakingen. Dat waren allemaal grote sociale bewegingen die traditioneel parlementair links dwongen zich te veranderen. Het is nog maar de vraag of de DIY-cultuur hierin zal slagen.''

Freek Kallenberg

George McKay (ed.), DIY culture: party & protest in Nineties Britain, Verso 1998, 310 pag.; prijs: fl. 43,-
George McKay, Senseless Acts of Beauty: Cultures of Resistance since the Sixties, Verso 1996, 210 pag; prijs: fl. 35,-

Het nut van militante acties

Onlangs pleegde het Animal Liberation Front aanslagen op zes restaurants van McDonalds en twee van Quick in België. In Nederland vinden echter relatief weinig militante acties plaats. Waarom eigenlijk? Past het niet in de actiecultuur, is het 'klimaat' in Nederland niet gunstig, zijn actievoerders te lui, vinden zij dat hun doelen beter met andere middelen bereikt kunnen worden? Een discussiestuk over de zin van militante acties

Directe actie is een methode om op directe wijze economische of politieke onderdrukking te bestrijden. Dit kan door middel van (consumenten-) boycots, stakingen, bezettingen, sabotage of gewapend verzet. Directe actie betekent dat je voor jezelf handelt in plaats van dat je een politicus of iemand anders voor je laat handelen. Door directe actie win je je zelfbeschikking terug en het is bovendien anti-hiërarchisch.

Militante acties zijn een vorm van directe actie. Demonstraties, picket-lines, posters of stickers plakken, blokkades, bezettingen en boycots hoeven niet militant te zijn wanneer zij legaal zijn. Wanneer zij een illegaal karakter hebben of wanneer men zich bijvoorbeeld verzet tegen het opheffen van een blokkade, dan is er sprake van een militante actie.

Andere acties zoals sabotage en het bevrijden van dieren zijn eigenlijk altijd militant. Hoewel spontane acties, bijvoorbeeld tijdens een demonstratie, eveneens een militant-karakter kunnen hebben, willen wij de discussie beperken tot acties die niet eenmalig zijn. Ze moeten deel uitmaken van een 'campagne' met een duidelijk doel, er moet dus sprake zijn van enige continuïteit. Eenmalige acties zijn eerder prikacties. Interessant is dat bij de definitie van een criminele vereniging (art. 140) eveneens continuïteit van belang is.

RARA

De bekendste voorbeelden van militante acties in Nederland zijn natuurlijk de RARA brandaanslagen tegen Shell en de Makro. Shell heeft overigens vaker last van militante acties, slangen snijden is erg populair. Een paar jaar na genoemde RARA acties vonden er wederom aanslagen plaats op het huis van staatssecretaris Kosto en het ministerie van Binnenlandse Zaken plaats. Deze acties hadden enigszins een strafexpeditie-karakter.

De 'Ziedende Bintjes' pleegden eind jaren tachtig proefveldjes met genetisch gemanipuleerde aardappels om. En in de jaren negentig werden twee jongens veroordeeld voor een reeks brandaanslagen gepleegd op slachtveevervoer en slagerijen. Antimilitaristische acties kunnen eveneens een militant-karakter hebben, van storing van militaire promotieshows en het bekladden van informatie winkels tot het beschadigen van militair materieel op de basis. De acties van 'Onkruit Vergaat Niet' zijn hier een voorbeeld van.

Ook de acties tegen moderne kunst(werken) kunnen als militant aangemerkt worden evenals bezettings- en vastketen-acties. Het actiekamp bij Ruigoord met zijn tunnels en bezette bomen zouden hier een voorbeeld van kunnen zijn. Maar vanwege het geringe verzet bij de ontruimingen bevind ze zich op het grensgebied. Hetzelfde geldt voor de straatfeesten van Pluk de Straat.

De acties van ALF en soortgelijke groepen richten zich direct op het bestrijden van dierenleed door dieren uit de fokkerijen te bevrijden. Belangrijke kritiek op dit soort acties is dat deze bevrijde dieren in het wild niet overleven en dit dus een verslechtering van de situatie is. Maar vrije dieren hebben in ieder geval een kans, hoe klein ook, om te overleven, terwijl de toekomst in een fokkerij zeker is. Bevrijdingsacties zijn vooral buiten Nederland populair.

In het verleden hebben er enkele van uit het buitenland georganiseerde militante acties plaats gevonden. Een voorbeeld is de in 1990 door de ETA geclaimde aanslag op het Aurora-gebouw in Amsterdam.

Doelen

Multinationals zijn vaak het doel van militante acties. Waarschijnlijk vanwege de duidelijk aanwijsbaarheid van de boosdoener en het feit dat het kwaad dat zij volgens de activisten veroorzaken op zeer grote schaal plaatsvindt. Blijkbaar is het uitvoeren van harde acties tegen kleinere ondernemers minder populair. Misschien komt dit doordat men zich sneller met hen kan identificeren, het kan net zo goed een direct familielid of buurman zijn. Misschien speelt ook mee dat een kleine ondernemer niet zoveel keuze heeft en dat de gevolgen van zijn handelen niet grootschalig zijn. Burgers (consumenten) worden over het algemeen nauwelijks direct getroffen door militante acties, terwijl men zou kunnen zeggen dat juist zij een belangrijke (mede)verantwoordelijkheid hebben. Zonder het ondersteunende consumeergedrag zouden de ondernemingen de negatieve activiteiten waar de consumenten van profiteren niet kunnen uitvoeren.

Alleen de oproep "Waarom molle jullie nix ?" is niet zo zinvol. Deze roept op tot zo veel mogelijk chaos. Wanneer hier geen verdere gedachte achter zit, geen ander doel dan chaos, staat het verzet erg zwak. Er is dan sprake van doelloos vandalisme, dat is geen militante actie.

Over het algemeen dienen militante acties meerdere doelen om iets te bereiken. Het doel van een militante actie is niet alleen 'het door enorme schade toebrengen de getroffene op de knieën dwingen en doen ophouden met de handeling waar tegen geageerd wordt' (extreem voorbeeld). In ieder geval is een militante actie een drukmiddel, negatief gezegd een chantagemiddel.

Het bereiken van de publiciteit is een belangrijk doel. Met een folderactie bij de ingang van een McDonald's worden slechts zeer weinig mensen bereikt, de (landelijke) pers al helemaal niet. Door de recente ALF-acties zijn de negatieve punten van McDonald's weer in het nieuws geweest.

Door deze publiciteit - soms wordt hierin zelfs uitgelegd hoe de actie is uitgevoerd - kunnen andere op het idee gebracht worden hetzelfde te doen, het zogenaamde sneeuwbaleffect. Wanneer militante acties onderdeel vormen van een bredere campagne kan zich het probleem voordoen dat de gehele campagne negatief in het nieuws komt of zelfs gecriminaliseerd wordt. Een ander gevaar is dat er binnen de campagne een tweedeling ontstaat omdat bepaalde groepen militante middelen 'te ver' vinden gaan. Autoriteiten zullen (middels de pers) proberen aan te sturen op een tweespalt binnen de beweging. Verdeel en heers.

Meestal is een militante actie deel van een grotere campagne, vaak ook een middel dat pas ingezet wordt op het moment dat gebleken is dat andere middelen niet genoeg effect hadden.

Effectiviteit

Zijn militante acties effectief? En zo ja, aan welke voorwaarden moeten zij dan voldoen?

Een actie moet opgeëist worden. Het slachtoffer moet immers weten waarom de actie heeft plaatsgevonden. Het toebrengen van schade alleen is niet zinvol omdat de 'tegenstander' meestal over een groot vermogen beschikt. Bovendien moeten de redenen van de actie uitgebreid in het nieuws komen. Hierdoor kunnen anderen aan het denken worden gezet en de actie wellicht ondersteunen, door bijvoorbeeld niet meer bij Shell te tanken.

De vraag is of er voor succesvolle militante acties *per se* reeds een bepaalde houding bij de bevolking aanwezig moet zijn ten aanzien van het thema. Wellicht waren de acties tegen de Makro succesvol omdat er in Nederland een grote anti-apartheid-beweging bestond. Acties tegen de vleeshandel zouden om deze reden minder succesvol zijn. Er is immers geen brede basis in de bevolking die het doden van dieren voor consumptie verwerpelijk vindt. Het effect van een militante actie tegen een vleesvervoerder zal volgens ons niet (snel) leiden tot een omslag op maatschappelijk niveau. Het is mogelijk een vleesvervoerder uit te schakelen, maar zo'n actie dient een beperkt (en waarschijnlijk vooral een persoonlijk) doel.

In de jaren zeventig werden door 'Rote Zora' in Duitsland verschillende brandaanslagen uitgevoerd tegen een textielketen. Deze acties ondersteunde de stakingen van textielarbeidsters in een laag-loonland. Rota Zora eiste dat deze vrouwen beter betaald zouden worden, anders zouden de brandaanslagen voortduren. Het begrip van de bevolking voor deze acties heeft er waarschijnlijk aan bijgedragen dat deze eis inderdaad werd ingewilligd.

Ook de militante anti-Castor acties hebben wellicht een kans vanwege de relatief brede ondersteuning bij de bevolking. Zij maken daarnaast deel uit van een breed scala aan acties. Militante acties tegen het graven van een haven op de plaats van Ruigoord zou daarom ook een kans kunnen hebben, datzelfde geldt voor acties tegen de aanleg van een vijfde baan bij Schiphol.

Onschuldigen

Er is een aantal argumenten tegen militante acties. Het gevaar dat onschuldigen getroffen worden is hiervan waarschijnlijk de belangrijkste. De slager die met zijn familie boven zijn in de brand gestoken bedrijf woont maar ook de brandweer die geacht word de brand te blussen. Ook wordt wel gesteld dat een pomphouder geen andere keuze heeft en toch niet verantwoordelijk gehouden kan worden voor de handelwijze van de multinational waarvoor hij werkt. Ook vindt men het verwerpelijk dat potentiële gebruikers van de getroffen instantie hinder ondervinden. Een hamburgerjunkie kan niet bij zijn/haar favoriete restaurant gaan eten.

Een belangrijke vraag is of er überhaupt 'onschuldigen' zijn. De eigenaar (of zetbaas) van een filiaal dat een bepaalde negatieve activiteit uitvoert kan zich daar wel degelijk van bewust zijn. Dit geldt ook voor de consument en zelfs iemand die niets doet tegen de negatieve handelwijze van anderen zou schuldig kunnen zijn, of in elk geval niet onschuldig. Het is heel belangrijk dat er een discussie plaatsvindt over de mate waarin iemand als '(mede)schuldig' wordt gezien (in de optiek van de activisten) en het middel dat zij willen inzetten plaatsvindt. Over het algemeen vinden wij acties waarbij mensen direct fysiek gevaar lopen slecht. In sommige gevallen denken wij dat ze toch legitiem kunnen zijn. Te denken valt aan militante antifa.

Een tweede argument tegen militante acties is dat wanneer dat middel gebruikt mag worden, anderen dat ook 'mogen'. Groepen die bijvoorbeeld tegen asielzoekers zijn zouden dan met evenzoveel recht asielzoekerscentra af kunnen branden (eventueel daarbij in acht nemend dat geen personen gevaar lopen). Maar geldt dat argument niet ook voor bijvoorbeeld demonstratierecht en vrijheid van meningsuiting. Bepaalde meningen (b.v. racistische) zijn niet geoorloofd. Misschien is een goede regel dat wanneer een bepaald actiemiddel anderen schade berokkend of de vrijheid van anderen beperkt dit middel niet geoorloofd is, behalve als door dit middel te gebruiken handelingen van anderen, die erger zijn, voorkomen of gestopt wordt. De beslissing wat erger is, is natuurlijk wederom subjectief te noemen.

’Jongelui ontkennen elke band met Rara’

Weer slangen Shell-pomp doorgesneden

HAAKSBERGEN

Bedrijfsleider Kleinsman van het Shell-station in Haaksbergen: ...Dit lijkt me niet meer dan baldadigheid...

bediende 's morgens vroeg vijf volledig doorgeknipte slangen aan. Uit een van de stukken slang stak een enve-

Wat zat er eigenlijk in die envelop?

„Dat weet ik niet. We hebben die hele handel aan de politie overhandigd.”

verleden en geen strafblad. Ze zijn verhoord en heengezonden in afwachting van hun berechting.”

de grootste verzuurder van Nederland. Verder beschuldigen ze Shell ervan voertuigen te leveren aan leger en politie van Zuid-Afrika en op die ma-

Uit onze krant van

„Nee, zeker niet. ... Het zijn jong... voor het merendeel stu... Eentje is er werkloos. ... vriendenclub. Ze zaten b... kaar op de kamer en bedach... ten de acties ter plekke en gingen er spontaan op af. Ze kozen het pompstation aan de Europaweg, omdat dat nogal rustig ligt. Nogmaals, ze ontkennen elke band m...

Criminaliseren

Een volgende vraag is of een bedrijf dat zwicht voor militante acties wel op de juiste gronden een bepaald handelen stopt. Zou het niet veel beter zijn wanneer een bedrijf stopt omdat het werkelijk overtuigd is geraakt van zijn eigen foute handelen. Hierbij moet echter bedacht worden dat het voor de mensen die onderdrukt werden in Zuid-Afrika weinig uitmaakt waarom de Makro de ondersteuning van het apartheidsregime heeft gestopt.

Verder zijn militante acties reactief, weinig positief. Veranderingen in de basis vinden er niet door plaats maar het is ook één van de vele actievormen. Juist de mogelijkheid om via verschillende middelen naar een doel toe te werken maken het bereiken van dit doel haalbaar.

Ten vijfde geldt dat het een eenvoudig te criminaliseren actiemiddel is. Dit vinden wij geen reden het middel te laten liggen. Wel moet bedacht worden dat criminalisering het gehele actie spectrum in een negatief daglicht kan stellen. In de pers zal het altijd heten dat het een ondemocratisch middel is en dat er toch genoeg legale middelen zijn om je mening te verkondigen en je doel te bereiken.

Het feit dat het een ondemocratisch middel is, is een volgend kritiekpunt. Het lijkt een beetje op het recht van de sterk-

ste. Wie is het best instaat zijn of haar mening door te drukken door (harde) militante acties. Dit is een belangrijke reden waarom het middel niet te pas en te onpas ingezet moet worden. Maar is een democratie waar vrijheid van meningsuiting geldt maar waar toch niet naar je geluisterd wordt omdat je stem geheel ten onder gaat in de enorme kapitalistische propaganda en hersenspoeling van de machtige multinationals wel een werkelijke democratie?

Een laatste argument is overlapt enigszins het eerste, toch vinden wij het belangrijk te benadrukken dat er bij elke militante actie iets mis kan gaan. Het enige dat daar tegen te doen is, is of de actie niet uitvoeren of deze kans zo klein mogelijk maken.

Vanwege bovenstaande redenen denken wij dat militante acties niet altijd aanvaardbaar zijn. Het is een middel dat niet zomaar gebruikt moet worden.

Vertrouwen

Een militante actie voer je niet zomaar uit, een zorgvuldige planning moet er aan vooraf gaan. Met alle 'gevaren' moet rekening gehouden worden. Zowel met de gevaren voor de 'eigen' mensen als voor anderen. Hierbij moet zelfs met het kleinste toeval rekening gehouden worden. De kans dat iemand toevallig de hond uitlaat is niet onvoorstelbaar klein. Beter is het er vanuit te gaan dat het wemelt van de honden bezitters (de aanwezigheid van 'ongewensten' op de plek des onheils betekent naast het gevaar dat zij mogelijk lopen ook een gevaar voor de mensen die de actie uitvoeren, getuigen kun je beter niet hebben). Het is belangrijk dat de mogelijkheid de actie af te blazen tot op het laatste moment ingebouwd is.

Vanwege het 'illegale' karakter van militante acties moet rekening gehouden worden met interesse van inlichtingendiensten en politie. Om het risico zo klein mogelijk te maken is er een hoge mate van onderling vertrouwen nodig. Het is bijvoorbeeld ook belangrijk over gevoelens te praten, die soms niet rationeel te verklaren zijn. Wanneer iemand zich onzeker voelt, kan dit zeker en accuraat handelen in de weg staan. Maar wanneer iemand (te) zelfverzekerd is, kan dit tot overmoed leiden, kleine dingen kunnen over het hoofd worden gezien. Een 'gevoel' kan ook een soort extra zintuig zijn. Dit klinkt zweverig maar het is volgens ons beter er gehoor aan te geven, alles nog eens nagaan, checken.

Ook zaken die niet direct met de actie te maken hebben kunnen van grote invloed zijn op het handelen tijdens de actie maar ook op de beweegredenen om überhaupt aan de actie deel te nemen. Het is zinnig ook daar aandacht aan te besteden.

Een ander aspect dat met gevoel te maken heeft, is of men de actie op zichzelf wel juist vindt. 'De groep' moet ook respect opbrengen voor dit soort dingen, er zelf naar vragen, "klopt het bij iedereen?". Men moet zich bedenken of men de eventuele consequenties (cel ?) van een actie aanvaardbaar vindt.

Op zeer algemene wijze over (het thema) militante acties praten terwijl anderen ongewenst meeluisteren kan de aandacht op je vestigen. Deze opmerking is niet bedoeld om paranoia aan te wakkeren maar om voorzichtigheid te benadrukken. Toch is het zinvol met anderen van gedachten te wisselen over het thema en acties in de openbaarheid te brengen. Via ingezonden brieven kan anoniem van gedachten gewisseld worden.

We hopen dat anderen op dit discussiestuk reageren zodat er een werkelijk vruchtbare 'positieve' discussie kan ontstaan. Volgens ons wordt er veel te weinig gediscussieerd. Het gevaar is dat er veel acties als los zand worden uitgevoerd omdat mensen niet op de hoogte zijn van wat anderen doen en denken, dat iedereen voor zich het wiel moet uitvinden. Vanwege het gevoelige thema willen wij dit stuk niet ondertekenen, discussie kan ons inziens ook zonder.

BIECHT ZONDER BEROUW

Het is vrij uitzonderlijk, maar daarom gebeurt het ook in België. Activisten van het Animal Liberation Front spraken op de Vlaamse televisie, weliswaar vermomd, vrijuit over hun recente brandaanslagen tegen hamburgerfilialen van Quick en McDonald's. En passant werd de brandstichting bij een Quick-restaurant in Borsbeek, tot nu toe buiten de pers gebleven, opgeëist. Vanwege het unieke karakter publiceren we de integrale versie van het gesprek.

Zij is gestoken in een rode regenjas met capuchon, waaronder een zwarte bivakmuts. Tijdens het tv-interview van het programma Ter Zake zit ze met haar hoofd ver voorover gebogen, om de lens van de camera geen mogelijkheid te bieden haar ogen te filmen. Het oog van de mens zou immers in de nabije toekomst wel eens hét ultieme identificatiemiddel voor justitie kunnen worden. Voor het gemak noemen we haar Roodkapje.

De jongen, Blauwmutsje, heeft een blauwe regenjas aan. Naast een bivakmuts heeft hij ook nog eens een sjaal om z'n hoofd gebonden waarmee hij onder meer z'n mond bedekt. Om zijn vermomming totaal te maken heeft men bij de montage een balkje over z'n ogen geplaatst. Hun stemmen zijn vervormd. Ze spreken gedurende het tv-interview Engels, naar eigen zeggen om hun Vlaamse accent te verbergen.

Roodkapje (Rk): „Ik ben naar Puurs gegaan en controleerde het filiaal van McDonald's rond vier uur in de nacht. Ik keek of er mensen binnen waren en of ze al gingen sluiten. In verband met een concert in de buurt was het filiaal nog open. Om half zes ben ik weer wezen kijken, ditmaal bleek het restaurant verlaten. Ik heb vervolgens de benzine genomen en gekeken waar ik die moest gieten. Ik ben over het hek achter McDonald's geklommen en heb de benzine over de clown en de speeltuin met het ballenbad gegoten. Vervolgens maakte ik een geul van benzine naar de deur, heb de brandstof aangestoken en ben weggegaan. Zo'n half uur later ben ik weer teruggekeerd en heb nog wat extra benzine op het vuurtje gegooid.''

Was er niemand verwittigd en waren er geen sprinklers in werking getreden?

Rk: „Er waren geen sprinklers. Wel waren er mensen aan de overkant van de weg aan het werk maar die hadden niks in de gaten. Ik ging er vervolgens weer vandoor. Terwijl ik wegfietste zag ik dat de vlammen uit het dak sloegen.''

Blauwmutsje (Bm): „We zijn half juli gestart met onze brandstichtingen bij een Quick-filiaal in Kontich. We hebben om vijf uur in de ochtend brand gesticht in het ballenbad. Het was de bedoeling dat het vuur zou overslaan naar de rest van het restaurant, maar dat gebeurde niet. In Merksem probeerden we brand te stichten aan de linkerkant van het McDonald's-gebouw, maar er is bij dat filiaal weinig hout verwerkt in de gevel waardoor het nauwelijks fikte. Vervolgens hebben we geprobeerd aan de andere kant van het gebouw de muur in brand te steken.''

Rk: „Bij het McDonald's restaurant in Antwerpen werd eerder al een ruit ingegooid, waar men een bord achter had gezet. Ik goot wat benzine naar binnen en vervolgens een brandende lucifer. Er was wat schade maar helaas is het niet afgebrand.''

Bm: „Diezelfde dag nog hebben we in Berchem een aanslag gepleegd op een filiaal van Quick. Aan de linkerzijde hebben we geprobeerd de kozijnen in brand te steken. Hoewel het hevig brandde, ontstond er binnen slechts rookschade. Op witte paaltjes schreven we 'Meat = Murder' en 'ALF'. In Borsbeek hebben we een groot reclamebord van Quick in brand gestoken, dat tegen de muur was bevestigd. Tevens hebben we benzine onder de deur laten lopen en in brand gestoken. Of er schade was toegebracht weet ik niet.''

Bm: „Mensen noemen ons terroristen, maar voor anderen zijn we gewoon vrijheidsstrijders. Wat is terreur? Het is maar hoe je het bekijkt. Het gekerm van koeien en schapen die in vrachtwagens naar het slachthuis worden gebracht, dat is voor mij terreur. Hun gehuil en angsten, dat is terreur. En die blik in hun ogen voor ze gedood worden, dat is terreur. Zolang het blijft bij het toebrengen van materiële schade is het voor mij geen geweld. Als er mensen bij onze acties zouden sterven of gewond zouden raken, dan zou dat geweld betekenen.''

Hoe kunnen jullie er zeker van zijn dat er bij een brand geen gewonden vallen?

Bm: „Kijk, een slagerij steek je niet in brand. Dat is te gevaarlijk. Je gooit z'n ruiten in, schrijft wat leuzen. Maar je steekt geen huis in brand waar mogelijk mensen in liggen te slapen, bijvoorbeeld op de verdiepingen boven de winkel of in naast gelegen woningen. Je kiest doelwitten waar niemand in de buurt woont.''

Maar bij elke brand kan een voorbijganger of brandweerman gewond raken?

Bm: „Dat kan gebeuren, wij waken er alleen voor dat er geen mensen in het doelwit verblijven.''

Die brandweerman heeft dan gewoon pech?

Bm: „Je voelt je niet goed als zoiets zou gebeuren. Het kan ons ook overkomen.''

Rk: „Als er iets gebeurt, is het niet echt jouw schuld.''

Jullie geven toe dat er geen garanties zijn dat niemand iets overkomt bij jullie acties?

Bm: „Dat kunnen we niet garanderen.''

Als er gewonden vallen, dan hebben die mensen gewoon pech gehad. Jullie vinden dat je zelf het recht hebt om derden aan dat risico bloot te stellen.

Bm: „Nee, dat recht hebben we niet. We zouden ons niet goed voelen als iets dergelijks zou gebeuren.''

Daar hebben die gewonden weinig aan.

Bm: „Tja...''

Waarom treffen jullie een hamburgertent. Er zijn in dit land toch wel meer dingen die niet goed zijn voor dieren?

Bm: „Je kan ze niet allemaal tegelijk aanpakken. Je start met één doelwit en gaat vervolgens door met een ander. Wij stoppen nu met McDonald's maar sluiten niet uit dat anderen zullen doorgaan met het aanpakken van de hamburgerketen. Niet in Antwerpen of Mechelen maar in andere steden. Er zijn inderdaad veel doelwitten, zoals slachthuizen, slagers, pelsfokkerijen. We hebben nu voor McDonald's gekozen, onder meer omdat de firma momenteel affiches verspreidt waarop een eiland is afgebeeld met de tekst 'Iedereen heeft recht op een stukje paradijs'. Ondertussen kappen ze bomen om hun slachtvee te kunnen plaatsen. Ook Quick misbruikt dieren om hamburgers te produceren. McDonald's gebruikt glenbuterol om varkens te kweken, ze groeien daardoor sneller. Een vierde deel van de kippen die McDonald's gebruikt bevat salmonella.''

Met z'n hoevelen zijn jullie?

Bm: „Bedoel je in heel België of alleen de groep hier?''

De groep én België.

Bm: „Momenteel werken we met tien à dertien personen die deelnemen aan de acties. Daarnaast is er een groepje dat de GSM-telefoons hanteert en de pers informeert. Wat de rest van België aangaat zullen we de komende weken zien. We weten dat er meerdere acties zullen volgen.''

„Als je voor iets strijdt en je wordt daarbij gepakt is dat je eigen verantwoordelijkheid. Ik weet waar ik voor strijd, de gevangenis schrikt me niet af. Ik denk dat dieren in kleine hokken veel meer lijden dan mensen in gevangenissen.''

Geldt dat ook voor uw collega?

Bm: „Als wij in de gevangenis terecht komen, beschouw ik onszelf als krijgsgevangenen. We moeten de daad bij het woord voegen, opkomen voor de rechten van het dier.''

Bm: „We staan er niet alleen voor. Ik denk dat indien er mensen worden gearresteerd die acties voeren in naam van het ALF, dit land dingen zal zien die het nooit eerder gezien heeft. Met de arrestatie van een paar activisten tref je de hele groep.''

Dat is een bedreiging.

Bm: „Ja, dat is een bedreiging.''

ALF eist brand Belgameat op

De brandstichting in het Antwerpse vleesbedrijf Belgameat op 1 mei dit jaar is inmiddels ook opgeëist door het Animal Liberation Front. De schade was aanzienlijk, omdat een deel van de loods afbrandde.

Belgameat kwam in 1997 in het nieuws omdat het gefraudeerd zou hebben met Brits rundvlees. Er zou mogelijk Brits vlees, dat besmet kon zijn met BSE, van valse etiketten voorzien zijn, waardoor de oorsprong van het vlees verdoezeld werd. Het bedrijf werd eind vorig jaar failliet verklaard, nadat de verantwoordelijke minister van Volksgezondheid de vergunning had ingetrokken.

Bij de brand op 1 mei van dit jaar was er sprake van twee brandhaarden; één bij de koelinstallatie van de loods en één bij een vrachtwagen. De Belgische leden van het ALF hebben de brandstichting opgeëist in een brief aan de Britse ALF-supporters Group. Daarin stellen de dierenactivisten gewacht te hebben met de brandstichting totdat het failliete bedrijf was verkocht. Tevens werd de verantwoordelijkheid opgeëist van de vernieling en besmeuring op 25 april van negen vrachtwagens, toebehorend aan Antwerpse vleesbedrijven.

De restanten van het Filiaal van McDonald's in Puurs

Krakers, trek aan uw klompen

Pleidooi voor kraakgolf op het platteland

Kraken is onder meer mogelijk dankzij het bestaan van in onbruik geraakte ruimtes. Tot nu toe waren die vooral in steden te vinden, maar de toenemende leegstand op het platteland kan dit beeld wellicht snel wijzigen. Ligt er een nieuwe toekomst van het kraken in het verschiet?

Het kraakverschijnsel werd in Nederland in 1964 'ontdekt' door het studentenblad *Propria Cures*. Het blad verhaalde over de saneringen op Kattenburg in Amsterdam en de mogelijkheden om de lege woningen tijdelijk zonder toestemming te betrekken. Enkele jaren later waren het de Provo's die het kraken naar zich toetrokken. Het was toen een duidelijk stedelijk fenomeen geworden. De steden trokken jongeren aan met afwijkende opvattingen over woonvormen, eigendom en stedelijke inrichting dan de gevestigde machten beleden. Deze jongeren waren en zijn essentieel voor het ontstaan en de instandhouding van het kraken.

Intussen is de situatie dusdanig verslechterd dat lege panden in de steden niet meer voor het uitkiezen zijn. Voor doortastend opererende krakers is er, zeker in Amsterdam, geen tekort aan panden, maar men moet goed zoeken en zeer creatief de problemen te lijf gaan. Het afwerken van een lijstje 'wat moet ik doen om een veilig pandje te verkrijgen' werkt zeker nu niet meer.

De eenvoudig te kraken sloopwoningen zijn niet meer in groten getale aanwezig want de grootschalige saneringen lijken over, hoewel enkele bizar denkende bureaucraten nu graag de wijken uit de jaren '50 en '60 zouden willen platgooien op grond van zeer zwakke argumenten (meer hierover zie bijvoorbeeld *De Groene Amsterdammer* van 24-6-98). De binnensteden zijn opgekalefaterd en ook de omliggende wijken zijn weer voor veel groepen interessante woongebieden geworden. Er vallen natuurlijk altijd nog wat kolen van de wagen, zeker in een huizenmarkt waar voldoende ruimte is voor speculatieve motivaties en bureaucratische inmenging.

Hoe de ruimtelijke wanorde in Nederland, en daarmee de kansen voor een doorbraak voor het kraken, eruit gaat zien in de toekomst is erg onduidelijk. Wordt er nu teveel of te weinig gebouwd met het oog op bijvoorbeeld de situatie over twintig jaar? Door het koffiedik heen ziet men aanwijzingen dat de koopwoningenmarkt buiten de randstad oververzadigd raakt. Verder is er al langere tijd een overschot aan vakantiehuisjes en dergelijke.

Daar komt bij dat de mensen van de naoorlogse geboortegolf binnen enkele decennia het tijdige voor het eeuwige zullen gaan verruilen. Veel mensen uit die geboortegolf zoeken overigens nu al hun heil in de stedelijke centra. Deze ontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat gebieden buiten de randstad een groot gebouwenoverschot zullen gaan krijgen. Dit is nu al enigszins het geval in min of meer geïsoleerde gebieden van Groningen en Friesland.

Woningnood

Indien deze ontwikkeling zijn gang zal gaan, komt er meer leegstand in de toekomst. Nu de woningnood nog. Over wat woningnood is, valt te discussiëren. Eén definitie is een absoluut tekort aan te huren of te kopen bewoonbare ruimtes. Deze definitie snijdt geen hout omdat niet iedereen een enorme koop- of huurprijs die vaak gevraagd wordt kan opbrengen. Er kan dus woningnood zijn bij een overschot aan bewoonbare ruimtes.

Dit betekent dat er groepen zijn die niet de prijs kunnen opbrengen om een dak boven hun hoofd te verkrijgen. Voorheen had bijvoorbeeld de PvdA als programmapunt een maximum aan woonlasten van ongeveer 17 procent van het inkomen. Hieruit vloeit voort dat indien de woonlasten boven deze kosten uit zouden stijgen er volgens de toenmalige PvdA-opvattingen woningnood zou ontstaan. Met een dergelijke realistische definitie van woningnood, geen woningen voor iedereen tegen een bepaald percentage van het inkomen, is het te verwachten dat woningnood zal blijven bestaan. Tenzij men natuurlijk een heel hoog percentage gaat accepteren zoals sommige studenten nu al doen die hun gehele basisbeurs door de huisbaas opgevreten zien worden.

De verwachting is, ondanks alle onzekerheden, dat er veel lege gebouwen zullen komen en dat de woningnood blijft bestaan, zo niet erger wordt. Vervolgens zijn dan nog de potentiële krakers nodig. Zijn de radicaler ingestelde mensen bereid om uit de steden te verkassen, of op het platteland te blijven wonen?

Het kan nu al en wellicht wordt het in de toekomst nog meer 'in'. Veel dorpskrakers hebben de ervaring dat, indien ze vaste voet aan de grond krijgen, er meer mogelijk is in de dorpen omdat de weg naar de media, samenleving en macht korter is. Als krakers zich redelijk voorbereid in de strijd met de lokale politie en politiek weten te begeven dan is het ervaringsvoordeel enorm. De ervaring valt op te doen door solidair over de gemeentegrenzen heen te zijn en wordt hopelijk ook in de toekomst overgedragen door clubjes als de kraakspreekuren, de eigen bladen en het in meer specifieke gevallen ook het Speculatie Onderzoeks Kollektief (SPOK).

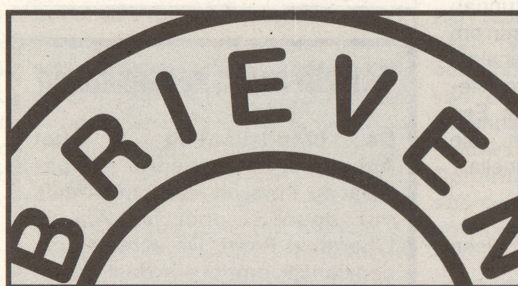
Een eventuele plattelandskraakgolf zal hoogstwaarschijnlijk gepaard gaan met een verandering van bestofte kraakideologieën. Het gaat dan immers om mensen met andere woonidealen in een anders georganiseerde samenleving. Ook zullen er waarschijnlijk kraak-organisatorisch grote veranderingen moeten volgen, zoals bijvoorbeeld meer regionale samenwerking -waardoor het ervaringsvoordeel op lokale tegenstanders in stand blijft-, reizende kraakspreekuren, meer SPOK-afdelingen, advocaten die ook de Indische buurt in Amsterdam durven uit te komen, enzovoort. Wij hopen de komende twintig jaar ook vol te maken en erbij te mogen zijn.

SPOK

Het Speculatie Onderzoeks Kollektief bestaat nu twintig jaar en is altijd nauw verbonden geweest met het wel en wee van het kraakgebeuren. Met dit artikel hopen we het nadenken over kraken in de toekomst te bevorderen.

Adres: SPOK, Spuistraat 5, 1012 SP Amsterdam. Tel/fax 020 6206826. Bezoekuren: woensdag van 20 tot 22 uur

Wat krijgen we nou?

Ravage plaatst artikelen en illustraties die positieve en negatieve reacties kunnen uitlokken. De rubriek Wat krijgen we nou? biedt ruimte aan ingezonden brieven. De brief dient bij voorkeur niet langer te zijn dan driekwart A4-tje. De redactie behoudt zich het recht voor brieven te redigeren en in te korten. Stuur je brieven naar: Ravage, Van Ostadestraat 233n, 1073 TN Amsterdam t.a.v. 'Wat krijgen we nou?'. Je kunt de brief ook faxen: 020 - 6730595.

Hoe te demonstreren?

In *Ravage* #264/265 reageert Peter uit Rotterdam op de antifa-demonstratie van 5 juni '98 in Delft. Hij vindt dat de Nederlandse antifa-beweging maar schril afsteekt bij bijvoorbeeld de Duitse. Ook vindt hij het niet een echte beweging. Blijkbaar zijn er ook nep-bewegingen, ik zou de Nederlandse beweging 'anders' noemen.

Dat er veel verbeterd kan worden, ben ik geheel met Peter eens. Antifa moet niet alleen reageren maar ook ageren. Er wordt wel eens gezegd dat de democratie zowel een extreem-rechts als -links nodig heeft. Wanneer die zich met elkaar bezig houden zal 'het grote midden' achter het systeem blijven staan. Doordat de meerderheid (zwijgend) toestemt, of weg kijkt, kan het systeem van onderdrukking en uitbuiting in stand blijven.

Antifa acties zouden veel meer moeten ageren tegen alledaags fascisme. Wat mij betreft horen daar ook de onderdrukkende structuren die door de staat worden opgelegd bij. Deze worden immers door de bevolking geaccepteerd. Waarom worden zij geaccepteerd? Omdat de bevolking niet inziet hoe kwalijk bepaalde dingen zijn. Bijvoorbeeld het ongebreideld informatie verzamelen van iedereen, slechts weinigen maken zich daar druk over. Acties zoals uitgevoerd worden door 'Kein Mensch ist Illegal' (zie ook *Ravage* #264/265) hebben onder andere als doel de massa te wijzen op het alledaags fascisme/racisme.

De demonstratiecultuur in Nederland is niet zo militant. Men is niet gewend de rijen te sluiten, in een blok te lopen. Eerder zijn de demonstraties van een gemoedelijk, vrolijk karakter. Over hoe er in Delft gedemonstreerd zou gaan worden, is volgens mij van te voren niet of nauwelijks gesproken. De dingen die Peter voorstelt zouden volgens mij een goede basis zijn voor een discussie voordat een volgende antifa-demonstratie gehouden wordt.

Het is belangrijk dat er gesproken wordt over wat men bereiken wil en hoe dit het beste kan, een militante demonstratie of een 'autonoom blok' kan een goed middel zijn, maar kan ook effecten hebben die als negatief beoordeeld worden. Als de hele demonstratie in een negatief daglicht wordt gesteld door 'een paar relschoppers' (zoals dat dan in het nieuws heet), wordt de actie niet serieus genomen. Dan wordt de beweging inderdaad slechts aantrekkelijk voor mensen die denken dat 'de rel' het doel is. Ik denk dat een militante actie vanuit een demonstratie heel goed kan zijn maar het doel moet wel heel duidelijk zijn, de actie moet 'uitlegbaar' zijn anders is de kans op criminalisering van de demonstratie groot. In ieder geval kan een demonstratie wel wat meer uitstraling hebben zodat zij opgemerkt wordt.

Hoe kunnen mensen weten wat je wilt als er stil door de straten gelopen wordt? Nieuw-rechts hanteert de strategie dat politieke invloed in eerste instantie verworven wordt op het ideologische en culturele niveau. Daar kan de antifa-beweging misschien wat van leren. Uitleggen hoe dingen in elkaar steken, uitleggen waarom iets fout is en waarom bepaalde middelen legitiem zijn. Maar ook vertellen welke alternatieven mogelijk zijn. Ja, al die dingen lijken duidelijk en zijn al vaak verteld (echt waar?) maar bedenk dat de antifa-beweging vooral een jeugdbeweging is, er komen (gelukkig) steeds weer nieuwe mensen bij. De kennis de 'oude' ideeën niet, hebben vaak zelf ideeën. Alleen door daar over te praten kan men leren van het verleden, kan men nieuwe inzichten verwerken, kan er ontwikkeling plaatsvinden. Meer inhoudelijke discussie zou wellicht kunnen voorkomen dat mensen zich op een bepaald moment terug trekken uit 'de beweging'. Wellicht ligt daar een taak voor de antifa's die zich vaak voornamelijk bezig houden met het uitzoeken van de levensloop en bewegingen van de fascisten. Daarop gefocust zijn is niet genoeg. Extreem-links moet zich niet alleen bezig houden met extreem-rechts. Intern informeren & discussiëren is een aanvulling op de voorstellen die Peter doet om de revolutionaire antifa en antiracisme beweging te laten groeien.

Willem, Amsterdam

Arrogant en badinerend

Wat ontzettend flauw en onsolidair om zo arrogant en badinerend te schrijven over het blaadje *Inkt* in de vorige *Ravage*. Iedereen die *Inkt* leest kan concluderen dat het gemaakt wordt door jongeren die vanuit een zeer persoonlijk perspectief hun gedachten op papier zetten en met hun zakgeld kopiëren en de wereld insturen. Waar *Ravage* altijd de gemakkelijke redactionele weg kiest van 'wij plaatsen alles en voeren geen beleid', drukken zij er dan nog hun eigen stempel op. *Who gives a fuck* of het dan 'consequent' gespeld is of niet. Trouwens, wat *Ravage* betreft is dat de pot die de ketel verwijt dat-ie zwart ziet.

We begrijpen niet wat de 'recensent' voor ogen heeft gehad om het initiatief van enkele jongeren van 14 tot 18 jaar te ontmoedigen in plaats van te ondersteunen in hun activiteiten. Wij zijn blij dat er jongeren zijn met dergelijk initiatief die tegen de klippen op blaadjes maken, zoals wij allen eens gedaan hebben (en in feite nog doen). Consequent gespeld of niet, hebben we er best een gulden voor over, al is het maar om te weten wat nieuwe jongeren in de actiebeweging vinden of denken. Wees blij dat ze er zijn, godverdomme!

Vriendelijke groeten, Natasha Gerson en Wilja Jurg.

Naschrift redactie: Als de recensent Inkt maar helemaal niks had gevonden, zoals je zou kunnen opmaken uit de reactie van Natasha en Wilja, was het onbesproken gebleven. Z'n bespreking was in z'n geheel niet badinerend bedoeld, integendeel. De kritiek die hij gaf was van opbouwende aard. Of de samenstellers van Inkt in de leeftijdscategorie tussen 14 en 18 jaar vallen, is hem niet bekend. Gelijk het gegeven dat we als redactie 'alles plaatsen'.

'Punk is meer dan muziek alleen'

Tien jaar X-Treem

Ter gelegenheid van het tien-jarig bestaan van X-Treem en het verschijnen van de gelijknamige benefiet verzamel cd vindt deze week in Rotterdam de nationale 'punxweek' plaats. Tussen de voorbereidingswerkzaamheden door wilde initiatiefnemer Leo (28) ons wel even uitleggen waar X-Treem voor staat en waar hij zelf zoal voor gaat.

X-Treem begon in 1988 in Enschede. Leo: ,,We waren met een groep van dertien jongeren en ontevreden over de gemeentelijke politiek ten aanzien van het plaatselijk experimenteel jongerencentrum Attak, de milieuvervuiling, het toenemende racisme en meer van dat soort zaken. Geïnspireerd door bladen als *de Nar, Koeckrandt* en *Bluf!* en bands als Crass, Dead Kennedys, Poison Girls en The Ex dachten we dat wij de wereld wel eens zouden veranderen. Heel romantisch en idealistisch allemaal. We begonnen met het maken van een fanzine. Alle dertien schreven we een pagina over wat ons dwars zat en wat daaraan kon worden veranderd. Ook verzamelden we collages, knipsels, tekeningen, etcetera. We kopieerden alles op A5-formaat en daar was het eerste nummer van X-treem.''

Al snel gingen ze aan de slag met het organiseren van benefietfestivals en -concerten in Attak. Onder andere voor Stichting Nanai, XminY, Act-up, voor de aankoop van het Amsterdamse kraakpand Vrankrijk en de Arnhemse antifagroep de Vonk. Later volgde er nog een X-Treem-benefiettoer door Nederland met de bedoeling geld op te halen voor een verzamel-lp. Wegens tegenvallende opbrengsten is dat er destijds niet van gekomen.

Wel brachten ze twee X-Treem-benefiettapes uit. Van de eerste ging de opbrengst naar solidariteitsfonds XminY en de arrestanten van de anti-polltax demonstraties in Engeland. Met de tweede benefiettape wilden ze een vuist maken tegen de aanscherping van de geluidshinderwet in 1992 waardoor wel dertig of veertig zalen hun deuren hebben moeten sluiten. De opbrengst van die tapes is ten goede gekomen aan de productie van de cd en aan het X-Treem fanzine zelf. Na tien jaar is de verzamel-lp er dan toch gekomen, al is het een cd geworden. Er staan maar liefst 23 Nederlandse bands op, waaronder bekende als De Kift, Bambix, Rat Patrol en Seein' Red, maar ook minder bekenden waaronder Asrai, Die Nakse Bananen, Killing Sheep, Smut, Temporary Toad, Roggel en Hard Headed Soul. De opbrengst van de cd gaat naar AFA. Zowel bij de tapes als de cd zit veel informatie bijgestoken over de bands en de actiedoelen waar de opbrengst voor bedoeld is. Want punk is altijd nog meer dan muziek.

Punk en politiek

Hoewel muziek weliswaar de grootste inspiratiebron en de bindende factor vormt, is X-Treem in de eerste plaats een fanzine over punkmuziek. Maar alles wat achter die muziek schuil gaat heeft met politiek te maken; de manier waarop de platen worden uitgegeven, de bands, de labels, de mensen die het uitbrengen.

Leo: ,,Punk is voor mij meer dan wat men gewoonlijk onder punk verstaat. Er zijn ook folkbands die hartstikke punk zijn, of popbands. De Stinksisters bijvoorbeeld, zijn ook punk bezig, terwijl ze een soort sleazy poptrash maken. Maar wel op een heel anarchistische, creatieve manier. Ook techno is eigenlijk punk, hoewel ik er niet veel aan vind. Gabber net zo. Het gaat er altijd om op wat voor manier je met elkaar om gaat en waarom je muziek maakt: zonder commerciële motieven.''

X-Treem is opgezet als platform voor iedereen die wat te zeggen heeft ter linkerzijde van het politieke spectrum. Het heeft geen duidelijke politieke ideologie hoewel het wel aansluit op anarchistische ideeën. Zelf haalt Leo veel ideeën uit fanzines en teksten van bands.

In de begintijd hield X-Treem zich ook met acties bezig, tegen McDonald's en Shell. Van de dertien mensen die in 1988 met X-Treem begonnen, bleven er al snel nog maar vijf over. ,,De house en de acid kwamen op en iedereen ging aan de pilletjes en was blij, blij, blij,'' zegt Leo.

illustratie uit X-Treem

Punk had afgedaan.

Hij vertrok in 1992 naar Utrecht en was daar betrokken bij de oprichting van infowinkel Schism. Niet veel later vertrok hij naar Rotterdam, waarna X-treem ,,een beetje uit elkaar viel.''

Leo: ,,Alleen Henk, die in Spinrag, EHBO en Roggel speelde en tegenwoordig het blad *Kletskop* maakt, schrijft nog steeds stukjes voor X-Treem. Puck is een tijdje geleden afgehaakt, maar heeft nog wel meegewerkt aan de cd. Ik heb hier in Rotterdam in m'n eentje een heel nieuw netwerk moeten opbouwen. Ik kende wel mensen van de punkband Anarcrust en kwam via m'n opleiding sociaal cultureel werk als stagiaire bij jongerencentrum Baroeg terecht. Daar werk ik nu als vrijwilliger.''

In een later stadium ging hij bij stripwinkel Galerie Slaphanger werken en laat hij z'n gezicht wel eens zien in het Poortgebouw, een voormalig kraakpand. Zodoende leerde hij aardig wat mensen kennen, met allerlei verschillende vaardigheden en uit diverse scenetjes. Leo vindt zichzelf niet echt bij een specifieke scene horen. ,,Ik koppel regelmatig mensen aan elkaar, fungeer in feite als een stukje lijm.''

Hij wordt soms wel eens moe van het dogmatisme binnen de punkscene.

Leo: ,,Dan moet je je weer verantwoorden als je naar een gothicparty bent geweest of een voetbalwedstrijd hebt bezocht. Een aantal jaren geleden besloot ik veganist te worden. Dat heb ik een jaar gedaan, maar dat beviel me niet. Ik ben een smulpaap en lust wel eens een visje. Dus ik eet nu een of twee keer in de maand een stukje vis. Maar moet ik me daarvoor verantwoorden? Ik heb er zelf wel eens moeite mee, maar ik laat het me niet opleggen door anderen. Ik ben wie ik ben en doe wat ik wil. Dat is ook deel van de Do It Yourself-ideologie. Ik heb overigens wel het idee dat het dogmatisme iets is afgenomen.''

Fanzines

Ook de Do It Yourself-cultuur in Nederland lijkt langzaam uit haar dal te komen. Begin jaren '90 was er nog maar een handvol fanzines in Nederland. In de laatste *Anargids*, waar Leo aan meewerkt, zijn er zo'n 81 opgenomen, waaronder zeker 75 uit Nederland. De meeste fanzines worden nauwelijks verkocht. Of je moet een beetje in de New York hardcore of skatesfeer zitten, die hebben oplagen van duizend tot tweeduizend stuks. Zoals *Zwanger* uit Rotterdam, *We'll make the difference, Filler*. Maar de kleinere blaadjes, die Leo heel sympathiek zegt te vinden, als de *Underground Punk Support* en *Kletskop* halen maar hele kleine oplagen.

X-Treem is destijds begonnen met een oplage van honderd stuks, tegenwoordig zijn dat er zo'n 250 waarvan 25 abonnees. Dat is voor Leo wel zo prettig omdat hij graag persoonlijk contact met die mensen onderhoud. ,,Ik doe er altijd een persoonlijk briefje bij en vraag lezers ook kopij te sturen. Ik probeer er altijd een gedicht in te krijgen, tekeningen, kunst, opinies, playlists.''

Verder krijgt hij veel brieven. Onlangs nog van een jochie van twaalf die net punk was geworden en een festival wilde organiseren. Die wilde wat bandnamen weten. Ook zijn er mensen die willen weten hoe je een hanenkam recht overeind krijgt. Of een jongen die een brief stuurde met een getuigschrift erbij en een demo met christelijke liederen. Hij vroeg of Leo dat ook wilde bespreken. ,,In principe bespreek ik altijd alles, maar hier moet ik toch wel hard over nadenken.''

Leo schrijft nu zo'n twee brieven per dag, met de hand en meestal zit daar nog het nodige uitzoekwerk bij. Het klinkt als een dagtaak, dat is het ook. Hij heeft ook nog zat nieuwe ideeën en projecten in z'n hoofd, maar daar komt hij niet aan toe. Naast al genoemde werkzaamheden, werkt hij ook in de kinderopvang: huiswerkbegeleiding, vakantieweken, buitenschoolse opvang.

,,Dat is heel leerzaam. Omdat ik er punk uit zie denken ze vaak dat ik een junk ben, of homo of een meisje. Die kids hebben een heel vreemd beeld over mensen die er anders uitzien. Dan merk je wat voor vooroordelen ze door hun ouders krijgen ingeprent. Ook in allochtone kringen; het racisme onder Marokkanen en Turken vind ik schrikbarend. Het is wel confronterend als je tegelijkertijd met een antifascistische strijd bezig bent. Dan zie je wel dat we er nog lang niet zijn...''

Alternatief archief

Uit fanzines kun je een schat aan informatie halen. Het is een wereldwijd netwerk van bands, zalen, labels... en daar zit Leo middenin. ,,In feite heb ik hier m'n eigen Internetje. Daar heb ik geen computer voor nodig, ik doe het gewoon allemaal lekker met de hand. Mensen kunnen er gebruik van maken. Ik laat mensen er niet in grasduinen, maar als je iets wilt weten stuur je je vraag maar op en dan zoek ik het voor je op.''

Voor wie hij het allemaal doet? ,,Voor mezelf en iedereen die er wat aan heeft. Ik vind dat het gearchiveerd moet worden. Dit tijdvak moet bewaard worden. Meestal worden niet-officiële uitgaven zonder ISBN oo ISSN nummers niet bewaard en dat doe ik wel. Ik wil laten weten dat er een alternatieve muziekcultuur bestaat en daar bekendheid aan geven.''

Hij probeert de laatste tijd ook concerten te regelen voor onbekende bands, maar dat valt niet mee. ,,In het Poortgebouw kunnen deze bands wel spelen, maar daar komen dan vaak maar 20 à 30 mensen op af. Ik dacht altijd dat Rotterdam een hele bloeiende punkscene had, maar dat valt erg tegen. De hardcore-skatescene is wel groot, die organiseren drukbezochte concerten in Inferno, een zaaltje onder café De Hemel. Maar als het alternatieve boekingsbureau Cosmic Shit, waar ook bands als Stinksisters en Figurehead aan verbonden zijn, iets organiseren komt er maar een handvol mensen opdraven. Ook in een tent als Dodorama waar te gekke experimentele acts worden geprogrammeerd, komen weinig mensen.''

Er gebeurt in Rotterdam relatief veel, maar het is allemaal heel kleinschalig. ,,Ik heb vaak het idee dat iedereen hier ontzettend op z'n eigen eilandje zit. Het idee achter het X-Treem punkfestival is dan ook om de koppen bij elkaar te steken en gezamenlijk de stad een week lang te laten sidderen.'' Leo hoopt het nog wel tien jaar vol te kunnen houden. ,,Het is toch vanuit een bepaalde gedrevenheid en idealisme dat ik het allemaal doe. Ik hoop dat ik dat niet kwijt raak.''

Freek Kallenberg

De X-Treem verzamel benefiet cd # 1 kost fl. 15,- in de betere infowinkel en is te bestellen door fl. 20,- op te sturen naar X-Treem, Zeilmakersstraat 20-B-1, 3025 NW Rotterdam. Van elke cd gaat fl. 2,50 naar Anti-Fascistische-Actie;

Fanzine X-Treem #33 verschijnt op 3 oktober. Ook is een Internet site in opbouw door Cosmic Shit en nu al te bezoeken: Http:/altern.org/xtreem

Voor het programma van de 'X-Treem Punx Week Rotterdamned' dat woensdag 30 september jl. van start is gegaan verwijzen we je naar de agenda.

LOKKERTJES

Antikernwapenweek

De eerste week van oktober zal voor Onkruit Vergaat Niet! in het teken staan van acties tegen kernwapens en in het bijzonder verarmd uranium. Zo zal er op 1 oktober een 'Burger Inspectie' plaatsvinden op atoombasis Volkel. Vele vredesgroepen zullen hier aan meewerken. Op 2 oktober zal een Onkruit V.N. (Vergaat Niet)-inspectieteam zich naar de hoofdpoort van vliegbasis Gilze Rijen begeven, om met toestemming van de basis deze te inspecteren op radioactieve D.U.-munitie (verarmd uranium). Waarschijnlijk zal de basis die toestemming niet geven, waardoor het Onkruit V.N.-inspectieteam gedwongen wordt op een onverwacht moment terug te keren en zelfstandig toegang te verschaffen tot de basis.
Op 2 oktober is het echter vooral belangrijk om op ludieke en theatrale wijze de aandacht van de pers te krijgen, waarbij vooral de link gelegd zal worden met de Bijlmerramp, welke op 4 oktober herdacht zal worden, en de gevaren van verarmd uranium. Wie wil kan bij deze actie aanwezig zijn. Er wordt om 12 uur verzameld bij het NS-station Gilze-Rijen. Het zou leuk zijn als mensen in bezit van een net pak, deze tijdens de actie aan hebben. Zodat het er allemaal net echt uit ziet. Informatie: onkruid@hotmail.com of Onkruit Vergaat Niet!, postbus 85069, 3508 AB Utrecht.

Streetrave 'Fight War, Not Wars'

Op zaterdag 10 oktober vindt in Breda de streetrave 'fight war, not wars' plaats. Vanaf drie uur 's middags vertrekt vanaf het Chasseveld (tien minuten lopen vanaf het station) in Breda een streetrave voor vrede en ontwapening en tegen militarisme (zie poster vorige Ravage). Techno, reggae, eten en een afterparty, kortom genoeg redenen om naar Breda te komen om tegen de wapenwaanzin te dansen. Info: 076- 5226008. Uit de oproep: "Militarisme is een ideologie die normen opstelt en een gedragspatroon ontwikkelt, die erop gericht zijn de solidariteit en de onafhankelijkheid van geest bij mensen te doden, zodat een mens verandert in een moordmachine. Het politieke handelen en de publiciteitsvoering dient die ideologie, als ook de berichtgeving in de media en het onderwijs op school. Maar een niet gering aandeel komt voor rekening van de p.r. van het leger zelf. De agressieve benadering van jongeren door Defensie gaat via diverse kanalen als, muppi's, agenda's, soaps op tv, speciale Banen Informatie Centra van Defensie en verder veel advertenties in bladen. In Breda heb je dan ook nog de Taptoe in augustus. Dat is een muziekmanifestatie van en door het leger en zo verkoopt de Taptoe het leger aan het publiek."

Protest Tegen Oorlogsvoorbereiding

Op 22 oktober houdt de Stichting Nederlandse Industriële Inschakeling Defensieopdrachten (NIID) zijn tiende Militaire Jaarbeurs en Symposium in het Haagse Congresgebouw. Tegen dit schijnheilige onderonsje van wapenproducenten en militaire top vindt op donderdag 22 oktober van 9 uur tot 14 uur een demonstratieve picket bij het Congresgebouw, Churchillplein 10 in Den Haag plaats. Voor info: Haags Vredes Platform: 070-3658533/3462432/3507877 of Franciscaanse Vredeswacht: 020-6452399

Verhinderen Uitzettingen

Op dit moment verzetten enkele Ethiopische vluchtelingen zich tegen hun gedwongen uitzetting. Ze zijn bij de tweede en dreigende derde poging hen uit te zetten bedreigd met platspuiten. Het Autonoom Centrum roept iedereen op om, op het moment dat opnieuw verwijdering gaat plaatsvinden, naar Schiphol te komen om de uitzetting te verhinderen danwel in ieder geval een duidelijk protest te laten horen. We eisen dat ook Nederland gaat stoppen met de detentie van vluchtelingen en illegalen en de gedwongen uitzettingen. Tevens doen we een open oproep aan de KLM, die in Nederland bijna alle uitzettingen via de lucht voor haar rekening neemt, en piloten om niet mee te werken aan gedwongen uitzettingen. In het verleden hebben we met succes actie gevoerd bij Martinair met als gevolg dat zij niet langer mee werken aan gedwongen uitzettingen. Meer info: 020-6126172.

Betoging Voor Vluchtelingen

De dood van de 20-jarige Nigeriaanse asielzoekster Semira Adamu heeft tot veel protesten geleid in België. Op zondag 4 oktober zal er in Vottem (Luik) een landelijke betoging zijn tegen gesloten centra voor mensen zonder papieren. Het vertrek is om 14 uur vanaf Citadel, rue des Glacis, Luik. Vanuit Leuven gaat er om 12u45 een bus, vanaf de achterkant van het Centraal Station. Meerijden kost 250 Bfr. per persoon. Voor meer informatie: Kollektief verzet tegen kampen voor vreemdelingen, p/a Parkstraat 14, 3000 Leuven, tel/fax 016/293079. Financiële steun is welkom op rek. nr. 063-9330152-48.
In het kader van een brede campagne tegen deportatie en de huidige grenspolitiek, roepen de organisatoren verder op om te protesteren bij Belgische ambassades in verschillende landen. Eisen: onmiddellijk stopzetten van alle deportaties, het sluiten van alle deportatiekampen, en papieren voor iedereen.

Dierendagactie bij Artis

Op zondag 4 oktober zal bij de ingang van dierentuin Artis in Amsterdam van 13 tot 14 uur actie worden gevoerd tegen de levenslange opsluiting en uitbuiting van wilde dieren. 'Dieren dienen niet voor amusementsdoeleinden te worden opgesloten. In dierentuinen zijn ze, ter vermaak van de mens, beroofd van hun vrijheid en wordt natuurlijk gedrag onmogelijk gemaakt. En uitgerekend op dierendag laten veel mensen zich in Artis met dierenleed vermaken', aldus een van de organiserende dierenvrienden. Bezoekers die op 4 oktober de dierengevangenis Artis bezoeken, worden daarom bij de ingang door enige 'vrije dieren' verrast.

Anti Big Mac Avond

16 oktober is sinds jaar en dag wereldvoedseldag en tevens anti-McDonald's dag. In diverse steden in Nederland zullen er acties zijn, maar van evenzoveel steden is er nog niets bekend. Het Steunpunt Anti-McDonald's Acties (SAMA) stelt folders beschikbaar, de rest moet je zelf organiseren. Op 9 oktober zal er in ieder geval in Parkhof in Alkmaar een anti-Mac avond zijn, met een video over het McLibelproces, een leuke anti-McBingo en informatie, ook over de actie in Alkmaar in de week eropvolgend. Kom in actie voor een betere, McDonald's-loze, multinationalsloze wereld, voor meer informatie: SAMA, postbus 24083, 3502 MB Utrecht, 030-2721351 (P'tje).

Wake voor Albanië

Het geweld in Kosova heeft inmiddels honderdduizenden Albanezen van huis en haard verdreven. Deze mensen zijn vaak onbereikbaar voor hulporganisaties en velen slapen in de open lucht. Komende winter dreigt zich een regelrechte ramp te voltrekken: Men schat dat tienduizenden Albanezen uit Kosova de winter niet zullen overleven. Daarom organiseert de Kosova Werkgroep Den Haag zaterdag 31 oktober van 13 tot 17 uur een stille wake op 't Plein in Den Haag, naast de Tweede Kamer en het Ministerie van Defensie. Verschillende andere organisaties hebben hun medewerking reeds toegezegd. Verdere info: http://www.ddh.nl/fy), tel. 070-3462432 of 070-3654124, e-mail: boyd@sociamedia.nl

Kristallnacht

Op 17 oktober vindt om twee uur 's middags in het Utrechtse eetcafé 'de Baas' een zogenaamde 'Afstemmingsvergadering' plaats. Bij deze vergadering, een initiatief van Nederland Bekent Kleur, kunnen Nederlandse anti-racisme-clubs overleggen op welke wijze dit jaar de Kristallnacht (9 november) zal worden herdacht. Tevens wil Nederland Bekent Kleur alvast ingaan op de anti-racisme-week in maart 1999. De Baas bevindt zich op de Lijnmarkt 8 te Utrecht, ongeveer een kwartier lopen van Centraal Station. Ook is een brochure verschenen over zestig jaar Kristallnacht. De brochure is vooral bedoeld voor middelbare scholieren. Voor meer informatie of bestellingen: 020-6897555; E-mail: nbk@xs4all.nl

Last van Rare Telefoontjes?

Buro Jansen & Janssen doet al jaren onderzoek naar de verrichtingen van politie-en inlichtingendiensten. De laatste jaren is er vanuit deze diensten een steeds grotere belangstelling waar te nemen voor groepen en personen uit de milieu- en de dierenrechtenbeweging. Om een beter inzicht te krijgen in de interesses en werkwijzen van deze diensten zijn wij op zoek naar personen en groepen uit bovengenoemde bewegingen die de laatste tijd (jaren) te maken hebben gehad met benaderingspogingen van inlichtingendiensten en/of politie, infiltratie (pogingen), onverklaarbare verdwijningen van spullen (adressenbestanden enz.), "rare" telefoontjes, vermoedens dat telefoon afgeluisterd wordt enz. Laat het weten aan: Buro Jansen & Janssen, Postbus 10591, 1001 EN Amsterdam, 020-6123202, Email: respub@xs4all.nl, http://www.xs4all.nl/~respub

Naar Een Ander Europa

Na een periode van relatieve rust, is de Stichting Naar een Ander Europa begonnen met de voorbereidingen voor een nieuwe campagne onder het motto 'Naar een Ander Europa'. Met de Europese Parlementsverkiezingen in het vooruitzicht zal de stichting er alles aan doen de huidige Europese integratie ter discussie te stellen. Begin september verscheen het eerste nummer van het *Ander Europa Magazine*. Je kunt het eerste nummer van het blad gratis bestellen door even te bellen naar 020-6127023 of te mailen naar ander.europa@xs4all.nl

Communicatieguerrilla tegen MAI

Ondanks wereldwijde protesten tegen het Multilateraal Akkoord over Investeringen (MAI) gaan topambtenaren van de 29 rijkste landen ter wereld op 20 en 21 oktober 1998 in Parijs door met de onderhandelingen. Het landelijk samenwerkingsverband "MAI niet gezien!" vindt het de hoogste tijd om de druk op de Nederlandse MAI-onderhandelaars flink op te voeren. Daarom roept men iedereen op om van 12 tot en met 16 oktober, de week voorafgaand aan de onderhandelingen, zoveel mogelijk te bellen, te faxen en te e-mailen naar het ministerie van Economische Zaken. Daar werken de topambtenaren die namens Nederland over het MAI onderhandelen. In de bijgevoegde *Dusnieuws* nr. 7 van info- en actiecentrum Eurodusnie staan op blz. 6 in het artikel "Leg Economische Zaken plat!" de telefoon- en faxnummers en e-mailadressen van dit ministerie.

Het Andere Mediadebat

CNN is van de kabel, en heel Amsterdam staat op z'n kop. Misschien een beetje elitair, want eerder verdwenen al MTV, Discovery Channel, NBC en MBC. Het aanbod op de kabel kalft af, maar wat kun je doen? Op de dag dat Amsterdam de kabel verkocht, heeft de gemeente de controle op goede en goedkope toegang tot informatie uitverkocht. De gemeenteraad heeft besloten tot een debat over de toekomst van de kabel in Amsterdam. Amsterdam Anders doet er alvast een voorschotje op met: Het Andere Mediadebat, woensdag 7 oktober in de Stopera, Amstel 1, zaal 0.239, vanaf 20.00 uur.

Stay Rude, Stay Rebel

Van 22 tot 25 oktober wordt op de gekraakte boerderij De Boze Wolf, Wolfhoeksestraat 24 in Ressen (bij Nijmegen) gediscussieerd over internationalisering op het 'Stay rude, stay rebel'-jongerencongres van DWARS en aanverwante Belgische en Duitse organisaties. Workshops, gastsprekers en discussies over onder meer globalisering/MAI, Europol, vluchtelingenbeleid, onderwijs en nucleaire transporten. Verder sport en theater. Kosten, drie tientjes. Info: DWARS: 030-2333263 of e-mai; dwarsglj@dds.nl

Werelddag Tegen Armoede

Op 17 oktober vindt de jaarlijkse herdenking ter gelegenheid van de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede in Den Haag plaats. Voorafgaand aan de herdenking organiseert de organisatie ATD-Vierde Wereld Nederland een informatiemarkt. Zowel markt als herdenking vinden plaats bij de marmeren bank met artikel 1 van de grondwet op het Hofsingelplein (hoek Lange Poten en Hofweg) voor het gebouw van de Tweede Kamer plaats. De markt is van 12.30 tot 14.45 uur, de herdenking is van 15.00 uur tot 16.00 uur. Voor meer info: 070-3615787. Vanaf Amsterdam zal om twaalf uur aan de noordzijde van CS een bus vertrekken. Bel daarvoor 020-6881158 (mw J. v.d.Spek)

Expositie

Tot 30 oktober is in Galerie Slaphanger in Rotterdam de expositie van Low-Stand-Art te bezichtigen. Het hot red monster spel 'Dragstrip Rumble' gemaakt door Amdal, Esther en Guido is het 'center-piece' van deze eerste expositie van dit collectief. Ook de uitgewerkte tekeningen die voor het spel gebruikt zijn, zijn te zien. Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag 13 tot 17u30; zaterdag van 13u30 tot 16u30. Rosener Manzstraat 67.

Opening ACU Kroeg

Het was een lange zit, maar na ruim een jaar verbouwen gaat de ACU-kroeg zaterdag 17 oktober weer open. Utrechts meest eigenwijze culturele centrum zal de eerste fase van haar heropening vieren met een feestje. De ingrijpende verbouwing geeft al aan dat er in het ACU, zoals je dat wellicht al kende, een hoop veranderd is. Toch is er aan de wezenlijke uitgangspunten van het ACU weinig veranderd. We blijven een niet-commercieel en laagdrempelig alternatief waar je dingen kunt beleven die je zelf niet had kunnen verzinnen. Het ACU zal nadrukkelijk ook nog steeds een plek blijven bieden voor groepen op velerlei gebied, die in oppositie zijn tegen de paarse verstarring. In eerste instantie zal alleen de ACU-kroeg open gaan. Over enkele maanden volgen de bijhorende zaal en keuken.
Het programma: Openingsact van Vulles, Carbash (oud ACU-medewerkers slaan auto in elkaar, met speciale effecten), de Jongens Driest (de blazers van Jammah Tammah) en aansluitend natuurlijk disco. ACU, Voorstraat 71, tel 030 2314590, aanvang 20 uur, entree gratis. Na de feestelijke opening zal de ACU-kroeg (voorlopig) alleen geopend zijn vanaf 20 uur 'savonds.

Lambik was eerste eco-terrorist

ANTWERPEN - Lang voor de stichters van Gaia in de wieg lagen, had Vlaanderen al een eco-terrorist die het met getrokken zwaard opnam voor verdrukte dieren. Van 2 juli tot november 1955 liet Willy Vandersteen zijn stripfiguur Lambik in een krantenstrip opdraven als een dolgedraaide Don Quichote. Hij bestormde allerlei Kempense veemarkten om er in te hakken op verbouwereerde veeboeren. Het verhaal verscheen - ongekleurd - in album in 1956, de gekleurde versie in 1968.
"Een heel plezant en ludiek verhaal waarin Lambik het opneemt voor de dieren", meent Vandersteens opvolger Paul Geerts. "Willy zocht zijn inspiratie duidelijk in Don Quichote. Hoe de *Straatridder* tot stand is gekomen weet ik niet. Vandersteen heeft het daar met mij nooit over gehad. Het dateert van lang voor mijn tijd. Dat zie je aan de nog zeer gedrongen gestalte van Jerom. Jerom was daarvoor alleen nog maar opgetreden in de *Knokkersburcht* en in *De Dolle Musketier* en had in die albums zijn typische gedrongen gestalte. Het behoort dus echt tot de oudste verhalen van Suske en Wiske."

PVb

Copyright S.U. De Straatridder Willy Vandersteen

Markt van het uitgaan (45)

Ik ben antifa, dus ik heb gelijk

Was laatst bij 'n goeie vriend. Dacht ik. Gezellige avond. Dacht ik dat het zou worden. Ouwe koeien uit de sloot halen en zo. In geen jaren elkaar gezien. Zuipen, ouwehoeren, enzovoorts. Het gelijk aan onze zij, heerlijk. Hij moest naar de wc, ik hing m'n kop scheef en scande zijn boekenkast, moet kunnen. Schrok me lam. Daar stond het: MEIN KAMPF, in grote gotische letters. Vroeg hem even later hoe dat zo. Slecht boek natuurlijk verdedigde hij zich, maar wel lache op z'n tijd. Wel lache op z'n tijd? Begon ie 'n heel verhaal over 'ken uw vijand' enzovoorts. In mij knapte iets, een zekering, een zekerheid. Hoe kun je nou lachen om de grootste massamoord van de eeuw? Het foutste boek aller tijden? Bij jou in de kast? Kalmpjes an, doe niet zo paranoïde man, probeerde mijn niet meer zo goede vriend te redden wat niet meer te redden viel. Afijn, wij in een heilloze discussie, na twee uur en liters water bij de wijn ging ik gefrustreerd naar huis. Zijn vraag: 'Ben ik een fascist als ik een fascistisch boek in m'n kast heb staan?' spookte door m'n kop. Ik denk van wel. Dit soort discussies voeren wij vaak in ons anti-fascistisch onderzoekskollektief. Dat boek staat er niet zomaar. Godweet wat er verder nog aan vuilnis in die hersenpan van hem ronddrijft. Toch? Ieder het zijne, zeggen ze wel eens. Ben ik het niet mee eens, stond niet voor niks boven een concentratiekamp, Jedem das Seine. Je moet het kwaad bij de bron bestrijden. Heb het vaker zien gebeuren. Voormalig linksisten die ineens een ruk naar rechts maken. Snap er de balle van, maar het gebeurt. Afijn, ik strompelde naar huis en dook in bed. Sloeg actieblad Ravage open en begon te bladeren. Te bladeren, ja. Ravage moet je steeds selectiever lezen de laatste tijd. Alleen de ingezonden stukken deugen, op die van Peter Edel, Bob Black, Sies van Raaij en andere renegaten na natuurlijk. Ook de redacteuren Alex en Rob blijven gewoontegetrouw aan de okaye kant, op wat uitglijdertjes na. Maar met Freek begint het al. Veel te intellectueel. Zijn co-redacteurschap bij het contra-revolutionaire Mba-Kajere spreekt voor zich. Ons kollektief heeft verder ontdekt dat hij publiceert in het belachelijke De Jubelkrant!, uitgebracht door Marcia Huh!. Achter Huh! gaat niemand minder schuil dan Manik Marc, het vierde redactielid bij Ravage en wat ons betreft persona non grata pur sang. Wat die vent doet bij een zichzelf respecterend radicaal-links tijdschrift is ons volstrekt een raadsel. 'n Seksistisch zwijn bovendien. Wat die allemaal in z'n kast heeft staan! 'n Fan van Heidegger en Nietzsche, Ernst Jünger, Cioran, Céline, allemaal rabiaat schrijverstuig.

Dat wij op den duur met onze zogenaamde antifa-paranoia geen vegetarische herdershond meer in de gelederen zouden overhouden, is allemaal gelul natuurlijk. Waar het fascisme bestreden wordt, daar vallen nu eenmaal slachtoffers. Let dus goed op wat je leest, want voor je het weet, krijg je ons op bezoek. Of wie weet, lezen we nu al over je schouder mee.

Manik Marc

Empire State Building

Mannen weten wel, hoe sterven het mooist is. Sterven doe je tijdens dé daad. Over de vrouw die zich onder dat creperende mannenlichaam uit moet wurmen, wordt meestal niet lang gepraat. Zijn mannen tijdens hun leven al enorm egoïstisch, na hun laatste uurtje willen ze zeker geen lastig zeurend vrouwtje ter wille zijn! Daar wil ik het echter niet over hebben, want wat is er saaier dan een feministisch pamflet? Een verklaring van de mannengroep de 'Wollige watjes' misschien, of een lezing van een dichter van de 'Mumbling Poet's Society'....?

De mooiste manier om te sterven is, tijdens het bedrijven van de liefde. Nu komt dat goed uit, want er is tegenwoordig een pil om deze erotische euthanasie te bewerkstelligen. Er is zelfs sprake van, dat deze pil in het ziekenfonds komt. Via een omweg wordt euthanasie dan toch gelegaliseerd, een typisch Nederlandse methode. De pil is, onder de naam Viagra, nu reeds tegen een vergoeding te verkrijgen.

Het gewenste resultaat kan soms al met één pil bewerkstelligd worden. Lukt het niet, dan kun je langzaam de dosis opvoeren. Aan grote doses kleven echter nadelen. Het kan namelijk zo zijn dat je de rest van de week met een te krappe broek rond moet lopen. Voor vrouwen of twijfelgevallen valt deze pil ook niet aan te raden, zij krijgen slechts de hartaanval. Het bekendste slachtoffer is Florence Joyner-Griffith.

De pil werkt nog niet voor 100%, maar met de nodige verbeteringen - waar hard aan gewerkt schijnt te worden - lijken we te maken te hebben met een veelbelovende nieuwkomer in het farmaceutische landschap.

Overigens wordt er in Amerika ook al hard gewerkt aan een pil met het tegenovergestelde resultaat; de Niagara-pil. Deze dérectiepil - ontwikkeld op last van het Huis van Afgevaardigden - zal worden voorgeschreven aan volgende presidenten. Bij Clinton, die ooit toen hij klein was in een ketel met vloeibare Viagra is gevallen, schijnt niets meer te helpen. Af en toe zorgt het personeel voor verlichting van de presidentiële last, terwijl Hillary haar portie aan Fikkie geeft en denkt aan het aloude spreekwoord: 'Een tevreden roker is geen onruststoker'.

Konden wij haar naïeve vertrouwen maar delen!

Harry Zevenbergen

AGENDA

"Het doel van de mensheid is er goed uitzien." (C. Hancock)

VRIJDAG 2 OKTOBER

ALMERE

MUZIEK Rock Against Rave, alternatieve gitaarrock, punk, metal en grunge, toegang gratis, aanvang 20:30 uur in JC Trapnotov, Kerkstraat 52, tel. 036-5315705.

AMSTERDAM

BLOKKADE AFGELAST De aangekondigde blokkade bij het Grenshospitium gaat niet door!

CONCERT Hardcore night met Deadbolt, Team Spirit en support, aanvang 20 uur in OCCII, Amstelveenseweg 134, toegang fl.7,50.

DEN HAAG

CONCERT Andre Williams, Demolition Doll Rods en The Countdowns (blues en trash uit de VS) spelen in 't Paard, aanvang 21 uur.

GILZE-RIJEN

INSPECTIE Een inspectieteam van Onkruit Vergaat Niet! inspecteert de vliegbasis op de aanwezigheid van verarmd uranium. Aanvang 12 uur bij de hoofdpoort. *(Zie Lokkertjes).*

NIJMEGEN

EXPOSITIE De foto-expositie over de Eurotop '97, 'Criminele demonstranten' van Jan-Kees Helms, is te bezichtigen in De Klinker, aan de Van Broeckhuyschenstraat 46.

ROTTERDAM

X-TREEM PUNX WEEK - AFA video-info avond en punxkroeg in Poortgebouw. Stieltjesstraat 38, aanvang 20 uur, toegang gratis.

UTRECHT

FESTIVAL Abuso, Mangled, Bestias, Entrail Massacre en Rat gruizen, knetteren, ronken en grommen aan de Vismarkt 4, entree fl 10,-, vijf minuten lopen vanaf CS, slaapplaatsen zijn te regelen.

ZATERDAG 3

AMSTERDAM

BENEFIET Ten bate van Hongaarse zigeuners, aanvang 15 uur, vanaf 18 uur maaltijd à fl.15,-, lezingen door Jetske Meijs, Kees Bakker en Harry Wien, optredens van Il Fiduci, To Meraki, Toeters en Bellen en disco tot slot. Entree fl.3,-, in Zaal 100, De Wittenstraat 100. Org. stg. Steunfonds Hongaarse Zigeuners, info 020-6382400. *(Zie Lokkertjes.)*

SWINGEN King Shiloh's soundsystem trekt weer van leer in OCCII, Amstelveenseweg 134, aanvang 22 uur, toegang fl 7,50.

LEZING Thomas Paine-lezing 'Sociale wetgeving en mensenrechten', door Jac Boone, in hotel De Filosoof, Anna v.d. Vondelstraat 6, entree gratis, aanvang 20 uur, org. Liga voor de Rechten van de Mens, info 020-6384567.

ARNHEM

SWINGEN Blast off dance night, met DJ EZ Fungus, Mieze & Erik S., in de Doos, Apeldoornsestraat 4, aanvang 23 uur, entree fl.3,-.

SWINGEN D-Light Night, aanvang 22 uur, entree fl 2,50, voor 23 uur gratis, in Willemeen, Willemsplein 1.

EINDHOVEN

QUEERCAFE Queer-feest met de Rel, thema sado-masochisme, aanvang 22 uur in Burgers, Hertogstraat 2, entree een knaak.

GRONINGEN

CONCERT Pointdexter speelt in Vera, aanvang 23 uur, na afloop swingen.

ROTTERDAM

X-TREEM PUNX WEEK CD release party met Strahler 80 (Oostenrijk), Karuski (Dld.), Brains No More, Budrot, Die Nakse Bananen en Seein' Red (NL), plus platen- en cd-markt, in het Poortgebouw, Stieltjesstr 38, entree fl 10,-, aanvang 21 uur. Info 010-4774988.

ZAANDAM

POEZIE Theo Reet, Rob Vos en Manik Marc zijn te zien & te horen in De Fabriek, aanvang 21 uur.

ZONDAG 4

Dierendag

AMSTERDAM/LEIDEN

ACTIE Tegen opsluiting in dierentuinen, van 13 tot 14 uur bij ingang Artis, org. Wilde Dieren. *(Zie Lokkertjes).*

DEN BOSCH

CONCERT Werk van Kurtag, en avant-rockband Blast, in Muziekcentrum, aanvang 20:30 uur, info 073-6122123.

DEN HAAG

DISCUSSIE Symposium ter afsluiting van het Nomadisch Paviljoen, met Jan Westra, Paul Klinkt, Sjoerd de Jong, Wim de Ridder, in Theater Zeebelt, aanvang 14:30 uur, info 070-3656546.

GRONINGEN

CONCERT Sophia speelt in Vera, aanvang 23 uur, entree fl.8,- en maandkaart.

FILM Down By Law is te zien in het Simplon-filmhuis, Boterdiep 71, aanvang 21 uur, entree fl.6,- plus maandkaart.

HOOFDDORP

ACTIE Anti-hengelsportactie in de Ringvaart, neem toeters, bellen en spandoeken mee. Verzamelen om 10.30 uur op het station waar de bus wordt genomen. Info Angela, 015-2124222.

ROTTERDAM

X-TREEM PUNX WEEK Rot en Abuso Sonoro (Brazilië), Intestinal Disease en Agathocles (B.) en My Minds Mine (NL) spelen in Baroeg, Spinozaweg 300, aanvang 15 uur, inkom vijftien piekjes. Om 22 uur presenteert Stinksisters een 7" in Rotown, Nieuwe Binnenweg 18 entree fl.7,50.

UTRECHT

ZAPPA Frank Zappa-dag, ter ere van de oppergrootvader van de rockmuziek, in Tivoli, zaal open 15 uur, entree een geeltje, met oa. The Grandmothers, diverse video's en en een Zappakwis.

VOTTEM (LUIK)

BETOGING Nationale betoging tegen gesloten centra voor mensen zonder papieren; aanvang 14 uur, vertrek Citadel, enclos des fusillés, Rue des Glacis te Luik. Bus vanuit Brussel vertrekt om 12:30 uur, reserveren 022182371, vanuit Leuven 12:45 uur achterkant CS. *(Zie Lokkertjes).*

MAANDAG 5

Europese Week voor de Verkeersveiligheid, info 035-5248800

AMSTERDAM

CONCERT Highscore, Enfold en Vitamin X (hardcore punk) spelen in coffeeshop de Graal, Albert Cuypstraat 25, open 19:45 uur, aanvang 20:15 uur, entree drie knaken.

DINSDAG 6

AMSTERDAM

CONCERT DropDead (hard, VS), Outcasted Teens (adampunkies) en Eradicate uit Duisterland exploderen de Kalenderpanden op Entrepotdok 98, vanaf 21 uur, entree fl.7,50.

WOENSDAG 7

ALMERE

VIDEO JC De Trapnoscoop, kerkstr 54, brengt een nog onbekende film, toegang gratis, aanvang 19:30 uur.

AMSTERDAM

CONCERT Nocturnal Emissions en Deep (industrial noise) spelen in OCCII, aanvang 21 uur, toegang fl.7,50.

GRONINGEN

CONCERT Meindert Talma, The Negroes en Sportsguitar spelen in Vera, aanvang 22 uur, entree fl.10,- plus maandkaart.

TILBURG

CONCERT Kurtag en Blast zijn te horen en te zien in de Vorst, aanvang 20:45 uur, info 013-5433127.

DONDERDAG 8

DEN HAAG

CONCERT Kurtag en Blast, in Korzo, aanvang 20:30 uur, info 070-3653737.

POEZIE Bordelaise Literair met Drie is teveel, performance trio uit Breda rond dichter Martijn Loerakkers verzorgt uniek akoestisch optreden. Aanvang 22.00 uur.

GRONINGEN

CONCERT Autopulver staat in Vera, aanvang 23 uur, entree fl.8,- plus maandkaart.

VRIJDAG 9

ALKMAAR

DOCU McLibel documentaire, om 19 uur vega-eten, aansluitend anti-McDonald's bingo, in Parkhof, info 072-5115076.

AMSTERDAM

CONCERT Mal Adjusted (punk), Perestroika (ska) en Mr. Potatohead (punk/hardcore), in OCCII, aanvang 21:30 uur, toegang fl.7,50.

FILM Werk van Ian Kerkhof is te zien in de Balie, aanvang 23 uur.

ARNHEM

SWINGEN Swindle party and Casual Wear, aanvang 23 uur, entree fl.15,- in Willemeen, deur open tot 01:00 uur, party tot 05:00 uur.

MAASTRICHT

CONCERT Kurtag en Blast, in Intro, aanvang 20:15 uur, info 070-3250511.

ZATERDAG 10

AMSTERDAM

FILM Meer werk van Ian Kerkhof in de Balie, aanvang 23 uur.

ARNHEM

SWINGEN Triphopshop in Willemeen, van 21 tot 5 uur, entree fl.5,-.

BREDA

STREETRAVE Voor vrede en ontwapening en tegen militarisme, aanvang 15 uur op het Chassével̈d, 10 minuten lopen vanaf station, daarna eten en afterparty, info 076-5226008. *(Zie Lokkertjes)*

GRONINGEN

CONCERT Kurtag en Blast, in Grand Theatre, aanvang 20:30 uur, info, 050-3140550.

CONCERT Viscious Visjes spelen in Vera, aanvang 23 uur, na afloop swingen.

CONCERT Cyberfestival met Nuff Said (noise-pop) en Peter Pan (rock & roll), in Simplon, open 21 uur, entree fl.10,- plus maandkaart.

HOENDERLOO

ONTMOETING Ontmoetingsdag met thema's: ecologisch bouwen en permacultuur. Op Mariahoeve, kosten naar draagkracht, overnachten mogelijk, info 0570-644145 of 050-5280707.

NIJMEGEN

SWINGEN Vanaf 22 uur een afro roots party in O42, entree fl.7,50.

UTRECHT

CURSUS Je geld of je leven, leren consuminderen, org. Zuinigheid met Stijl, info 0113-270634.

ZONDAG 11

ALKMAAR

POEZIE Maartje van Urk en Ben Heeringa, na de pauze Hans Plomp. Muzikale omlijsting door Renate Spierdijk. In het theatercafé van Provadja, Verdronkenoord 12, 15 uur, fl 5.

GRONINGEN

CONCERT Bobby Cohn speelt in Vera.

MUNCHEN

AUWTO'S Europese anti-auwtomeeting, tot en met zondag 18. Info 010-2134898, Landelijk Overleg Autovrije Zondag.

NIJMEGEN

CONCERT Kurtag en Blast, in O42, aanvang 20:30 uur, info 024-3223411.

WINTERSWIJK

CONCERT Pro-Pain (pijnisfijncore), Disabuse en Lovebite verbrijzelen zaal Eucalyptica, zaal open 15 uur, aanvang 15:30 uur, entree fl.17,50, reserveren 0543-546060.

MAANDAG 12

AMSTERDAM

MAI FNV Ronde tafel-bijeenkomst over de MAI, op hoofdkantoor, info 020-5816300 (Astrid Kaag).

DEBAT Het Bosnische perspectief, Press Now schenkt aandacht aan de kwestie Srebrenica, in de Balie, aanvang 20 uur.

POEZIE Harry Zevenbergen in Hotel Winston met als speciale gast Manik Marc, aanvang 22.30 uur.

GRONINGEN

CONCERT Grandaddy speelt in Vera.

HAARLEM

LEZING Henk Baars leest rond thema 'Is de Nederlandse politiek van God los?', in kapel van het Rosenstock-Huessy-huis, van 19:45 uur tot 22:15 uur, Hagestraat 10, entree fl.5,-.

WOENSDAG 14

AMSTERDAM

CONCERT Scattergun uit Berlijn en voorprogramma spelen in OCCII, aanvang 21 uur, entree fl.7,50.

STEENOKKERZEEL (B)

ACTIE Stop de opsluiting en deportatie van mensen zonder papieren, verblijfsrecht voor iedereen!, aanvang 19:45 uur, bus vanuit Leuven 19 uur (100 Bfr. p.p.), reservatie 022182371, org. Recht op Vluchten.

DONDERDAG 15

GRONINGEN

CONCERT Arab Strap en Songs: Ohia spelen in Vera.

VRIJDAG 16

Wereldvoedseldag

ALMERE

CONCERT Live bands in de Trapnotov, aanvang 20:30 uur.

AMSTERDAM

CONCERT Mangel (Ned. hardcore) en Faroutski (Belg. punkrock) spelen in OCCII, Amstelveenseweg 134, aanvang 21:30 uur, entree fl.7,50.

FILM Cinema wave no wave cinema, undergroundfilms van Abel Ferrara, Richard Kern e.a. in de Balie.

LEIDEN

CONCERT Senser, Engelse triphop, geeft eenmalig Nederlands concert in LVC, aanvang 21 uur, entree 15,-.

ZATERDAG 17

Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede, 070-3615787 (4e Wereld)

ALKMAAR

PAMFLET-ACTIE In de binnenstad worden pamfletten uitgedeeld tegen het reilen en zeilen van big brother McDonald's. Info 072-5115076.

AMSTERDAM

CONCERT JC Argus presenteert drie bands in OCCII: Lovebite, Seanox en Mac11, aanvang 20 uur, toegang fl.7,50.

DEN HAAG

HERDENKING Landelijke herdenking ter gelegenheid van verzet tegen armoede, vanaf 12:30 uur infomarkt op Hofsingelplein (hoek Lange Poten en Hofweg), om 15 uur herdenking, info ATD-Vierde Wereld, 070-3615787. Vanuit Amsterdam vertrekt om 12 uur een bus aan noordzijde CS, info 020-6881158 (JvdSpek). *(Zie lokkertjes)*

GRONINGEN

CONCERT Undeclinable Ambuscade en Burning Heads (punk) spelen in Simplon, zaal open 22 uur, entree fl.10,- plus maandkaart.

LONDON (UK)

BEURS De jaarlijkse Anarchist Book Fair, met zeer veel standjes, muziek, voordrachten etc. Aanvang 10 uur, Conway Hall, Red Lion Square, tot 19 uur, 's avonds feest in 121 Bookshop, Brixton. Info http://freespace.virgin.net/anarchist.bookfair

UTRECHT

VERGADERING Over de komende Kristallnacht van 9 november en de Actieweek tegen Racisme 1999, bedoeld om activiteiten te coördineren. In Collectief eetcafé de Baas, aanvang 14 uur, org. Nederland Bekent Kleur, info 020-6897555. *(Zie Lokkertjes)*

WINTERSWIJK

CONCERT Iced Earth (kapseiscore), Sentenced, Jagpanzer en Brainstorm spelen in Eucalyptica, zaal open 20 uur, aanvang 20:30 uur, entree fl.20,-, reserveren 0543-546060.

